

Naročnina mesečno 18 Lir, za inozemstvo 31.50 Lir - nedeljska izdaja celoletno 34 Lir, za inozemstvo 65 Lir. Ček. rač. Ljubljana 10.650 za naročnino in 10.349 za inserate. Podružnica: Novo mesto.

Izključna pooblaščenka za oglaševanje Italijanskega in tujeja izvora: Unione Pubblicità Italiana S.A., Milano.

Izhaja vsak dan zjutraj razen ponedeljka in dneva po prazniku.

Uredništvo in uprava: Kopitarjeva 6, Ljubljana. Redazione, Amministrazione: Kopitarjeva 6, Lubiana. Telefon 4001-4005.

Concessionaria esclusiva per la pubblicità di provenienza italiana ed estera: Unione Pubblicità Italiana S.A., Milano.

Abbonamenti: Mese 18 Lire. Estero, mese 31.50 Lire. Edizione domenica, anno 34 Lire. Estero 65 Lire. C. C. P. Lubiana 10.650 per gli abbonamenti, 10.349 per le inserzioni. Filiale: Novo mesto.

SCLOVENECE

Vojno poročilo št. 1017 Močno letalsko delovanje v Tunisu

Včeraj je bilo v Severni Afriki sestreljenih 21 sovražnih letal - Pristanišče v Tripolisu bombardirano

Glavni Stan italijanskih Orobovanih Sil objavlja:

V Tunisu je razvijalo letalstvo močno delavnost.

Naši lovcji so v ostrih dvobojih sestrelili 12 sovražnih letal; od tega jih je bilo 11 sestreljenih od neke skupine 16. roja pod poveljstvom kapitana Pagliari Giovanni iz Parme.

Devet nadaljnjih letal so sestrelili nemški lovcji.

Nemška letala so bombardirala pristanišča v Tripolisu ter z velikimi bombami zadela dva trgovska parnika.

Ta dan je bilo izgubljen eno naše letalo.

Dodatek k vojnomu poročilu št. 1017: V zmagovitih bojih, ki so jih prestali naši lovcji v Severni Afriki, navedenih v današnjem vojnom poročilu, so se posebno odlikovali naslednji piloti: poročniki: D'Amelio Giovanni iz Napolija, Lattanzi Alfonso iz Norita (Teramo), Martire Elio iz Napolija; podporočniki: Ferrazza Adelmo iz Rima, Moritto Gian Maria iz Itira (Sassari), Roberto Giuseppe iz Montafie (Asti); narednik Simonato Otello iz Freganzola (Treviso).

Izdajstvo nad Poljsko ali nemoč?

Rim, 8. marca. AS. Izdajstvo ali nemoč? Ti vprašanji si stavi danes civilni svet ob dramatični angleški popustljivosti do sovjetskih zahtev Poljakom. London pozablja, da je izval vojno pod pretežno obrambo Poljske zoper Nemčijo. Kako je mogoče, da London dovoljuje Moskvi desetkrat več od tega, kar se mu je zdelo nemogoče dovoliti Nemčiji? Če se hočejo poiskati verjetni razlogi angleškega izdajstva nad Poljsko, ne preostane drugo kakor angleška nemoč proti Sovjetom. Ni zaman pisal neki švicarski list, da Anglija, ki se je razburjala zaradi gdanskega komarja, mirno požira Stalinove kamele.

Cummingsov poziv Poljakom v »News Chronicle«, naj nehajo razburjati Moskvo, je značilen zgled angleške miselnosti, za katero so pravice kakega naroda nedotakljive le takrat, ako so v skladu z angleškimi koristmi in prenehajo biti svete, če bi utegnile škodovati angleškim koristim. Če dela Anglija tako s Poljsko, ki je njen ljubljeneec med zavezniki in njen vazal

Sovražni odpor pri Harkovu strti

Brezuspešni sovjetski napadi pri Orlu - Obrambni boji pri Ilmenskem jezeru

Hitlerjev glavni stan, 8. marca. Nemško vrhovno poveljstvo objavlja:

Južnozahodno Harkova so naše napadalne divizije strle sovražni odpor in ponesle napad do prostora zahodno od mesta.

V bojnem odseku pri Orlu je sovražnik na raznih odsekih vedno znova zamen napadal naše postojanke. Neki armadni zbor, ki je bil ve dni v težkih obrambnih bojih, je dosegel včeraj velik obrambni uspeh. Izmed 90 napadajočih sovjetskih oklepni vozil jih je bilo 66 uničenih v boju na tleh, 8 pa iz zraka.

Na srednjem odseku je podvil sovražnik številne napade, ne da bi motil premike nemških čet. Povsod je bil krvavo odbit. V teku večdnevnih načrtnih premikov za skrajšanje obrambne črte je bil kraj Sičevska brez sovražnega pritiska izprazen.

Obrambna bitka južno od Ilmenskega jezera se je tudi včeraj nadaljevala z nezmanjšano srditostjo. Kljub močni topniški pripravi in uporabi oklepnih sil ter v gostih valovih nastopajočih bojnih letal so se sovjetski napadi zrušili v obrambnem ognju pod uničujočim učinkom letalstva z najtežjimi izgubami. Lovsko letalstvo in protiletalsko topništvo sta v tem odseku sestrelila 60 sovjetskih letal.

Na severnem tuniškem bojišču samo boji krajevnega pomena. Oddelki lovskega letalstva so v številnih letalskih bitkah dosegli uspehe. Nemški lovcji so pri tem sestrelili 9 »Spitfi-

rejev. Pri napadu nemških bojnih letal proti pristaniškemu področju Tripolisa sta bili zažgani dve ladji.

Brza nemška bojna letala so podnevi napadla Eastbourne ob južni angleški obali. V pretekli noči je bilo z razdiralnimi in zažigalnimi bombami napadeno ozemlje Southampton.

Sovražno letalstvo ni niti podnevi niti ponoči napadlo nemškega ozemlja in zasedenega zapadnega ozemlja. Nad Severnim morjem je izgubil sovražnik tri večmotorna letala.

Berlin, 8. marca. AS. Močne skupine nemškega letalstva so zadnje noč bombardirale neko angleško pomorsko mesto, ležeče v južni Angliji. Napad je izkoristil sijajno vreme. Angleško letalstvo je včeraj omejilo svoje delovanje na polet nad obalo Nemškega zaliva. Angleška letala niso spuščala bomb.

Budimpešta, 8. marca. AS. Vojaški madžarski krogi poročajo, da so se zadnje dni oddelki madžarske vojske udeležili protinapadov na južnem odseku vzhodnega bojišča. Uspeh teh napadov je bila zaustavitev sovražnega napredovanja ter oslabitev njegove napadalne sposobnosti. Madžarske čete, ki so se ustale na določenih postojankah, so vedno energičneje odbijale sovjetske napade ter zadale sovražniku velike izgube v ljudeh in gradivu. Na bojišču pri Kerču skuša sovražnik zamen spravi iz ravnotežja branilce in preprečevati trde neuspehe na doneskem odseku z močnimi napadi, ki jih redno odbijajo ofenzivni sunki nemških in madžarskih čet. Nemške in madžarske čete so izvedle na najgroženejših postojankah močne protinapade ter zadale sovražniku močne izgube.

Berlin, 8. marca. AS. Iz pristojnega vira se

Nemški pritisk se veča na jugu Značilna sovjetska priznanja — Anglosasi in drugo bojišče

Berlin, 8. marca. AS. Na južnem odseku se zadržujejo in po določenih načrtih nadaljujejo ofenzivni nastopi. Tudi zadnje dni so nemške sile zavzele nova področja. Številne sovražne skupine so bile odrezane in likvidirane. Tudi južno od Harkova so se Sovjeti morali umakniti proti vzhodu in prepustiti lastni usodi ostanke 3. armade, ki se je prebila do Krasnodara. Bili so uničeni. Sovjeti zbirajo nove sile pri Balakleji in Izjumu. Verjetno bodo skušali ustaviti nemški prodor ter drugič začeti z ofenzivo. Iz pisanja sovjetskega vojaškega lista se vidi, da je razvoj nemške protiofenzive drugačen, kakor so Sovjeti pred dnevi pričakovali. V Moskvi postajajo vzne-mirjeni. Hoteli pomiriti taka razburjenja, skušajo Sovjeti dopovedati, da Timošenkovi uspehi na severnem odseku ne le zatemičujejo nemške uspehe na jugu, marveč pripravljajo pogoje za splošen preobrat položaja v tej borbi. Kakšni so sovjetski nameni, ni povedano, ponovno se ponavlja le to, da bi na srednjem in južnem odseku bilo treba zavzeti nekatere postojanke ter čim bolj onemogočiti nemško ofenzivo, tako da bi se še enkrat lahko zbrale močne sile med Orlom in Rostovom. Vse to pa je znano tudi nemškemu poveljstvu.

Sovjeti vedo, kako močne so nemške sile in zato zahtevajo ustanovitev drugega bojišča. Pravijo, da mora priti do drugega bojišča čim prej, ker bi bilo »v najslabšem primeru«, to je 1. 1944 že prepozno. Zato so na anglosaški strani začeli govoriti o potrebi skupnega napada od vzhoda in zahoda. Ker pa Sovjeti vedo, da bi bil anglosaški vdor v Evropo z zahodne strani zelo tvegan, na vse načine opogumljajo svoje demokrati-ske zaveznike. Moskva je začela objavljati astronomske številke o svojih silah, ki jih pripravlja za pomlad, češ da so te sile večje kakor pa so bile lanske jesen pred začetkom zimske ofenzive. Tako pripovedujejo, da sta Vorosilov in Budenij pozimi organizirala 300 do 400 divizij, od katerih

Knez Piemontski obiskal Cagliari

Cagliari, 8. marca. AS. 4. marca zjutraj je nepričakovano prispel v Cagliari knez Pijemontski v spremstvu prefekta, vojaškega poveljnika in zveznega tajnika in odšel na kraje, ki so trpeli ob nedavnem barbarskem nasprotnikovem letalskem napadu. Med zadetimi cilji se nahajajo tudi splošna bolnišnica in več cerkva, ki so bile največje zgodovinske zanimivosti tega sardinskega mesta. Ko je prispel v bolnišnico, je tolažil številne ranjence, pri čemer ga je ljudstvo prisrčno pozdravljalo. Nasprotnikova divjost ni mogla ukrotiti navdušenja tega ljudstva. Visoki knez je nato odšel v Cannosfanadigo in je tudi tamkajšnjemu prebivalstvu nesel tolažilne besede.

je izvedelo, da so se zadnje dni pri obrambnih bojih severno in severozahodno od Kurska posebno odlikovale 18. nemška oklepna divizija pod poveljstvom generala von Huengena, 383. divizija pod poveljstvom generala Jonsa ter 427. strelski polk pod poveljstvom polkovnika De Lasalle von Laisenthala. Po drugi strani se je tudi izvedelo, da je podelil Hitler brigadnemu generalu Hermannu Baleku hrastov list z meči na viteškem križu reda železnega križa. General Baley je 25. nemški častnik, ki je dobil to visoko vojaško odlikovanje.

Berlin, 8. marca. AS. Neki vojni dopisnik objavlja pregled srditih bojev pri Orlu. Nad 350 tankov je bilo uničenih, okoli 40.000 sovjetskih vojakov je padlo na bojišču, med temi 18.000 samo med 22. in 28. februarjem. Časnikar pripoveduje o strašnem ognju 120.000 granat, vedno novih valovih in ponovnih napadalnih poskusih novih sovjetskih pehotnih divizij, starih oklepnih brigad in drugih sil proti mnogo manjšim nemškim silam. Na s snegom pokritem bojišču leže strašne hekatombe topov in konjev. Vse ta pekel je divjal okoli maloštevilnih skupin porušenihi hiš. To je strašna značilnost boja okrog nekaterih krajev, ki danes obstojajo le še na zemljevidu.

Japonski letalski uspehi

Tokio, 8. marca. AS. Japonski glavni stan poroča, da so japonske letalske sile dosegle med 16. februarjem in 5. marcem letošnjega leta naslednje uspehe na bojiščih pri Salomonskih otokih ter Novi Gvineji: sestreljenih je bilo 113 sovražnih letal, 13 pa uničenih na tleh; 4 sovražne podmornice so bile potopljene. — Japonske sile so izgubile 2 rušila in 5 prevoznih ladij kakor tudi 7 letal, ki so se s svojimi bombami vrgla na sovražne cilje.

Dr. Göbbels pohvalil berlinsko prebivalstvo

Berlin, 8. marca. AS. Propagandni minister dr. Göbbels je kot okrajni komisar za obrambo berlinskega okrožja izdal dnevno zapoved, v kateri izreka svoje živo zadovoljstvo za veličastno vedenje, ki ga je berlinsko prebivalstvo pokazalo ob terorističnem napadu, ki ga je britansko letalstvo uprizorilo na Berlin.

Ameriški ugled pada

Lizbona, 8. marca. AS. »Manchester Guardian« piše, da so bili Amerikanci v zadnjih tednih večkrat opozorjeni, da bo za »združene narode« vedno slabše, če se ne bodo mogli hitro sporazumeti za skupno politiko. Nauk iz Severne Afrike je bil premalo za razumevanje udarca, zadanega ameriškega demokratičnemu mišljenju. Severnoameriško zunanje ministrstvo bo moralo sčasoma popraviti svoj ugled. Zadnje dni je njegov ugled zopet trpel zaradi politike do Francove Španije. Normalno čustvo-vanje Amerikancev do Franca je zelo podobno našemu, le da se Amerikanci bolj svobodno izražajo. V Združenih državah se tudi s preveliko svobodo objavljajo politične debate med raznimi zavezniki vladami. Predolgo in morda prečesto z veliko vnetostjo se obprav-nala nasprotja o jugoslovanskem odporu, o bodočnosti baltskih držav in o možnosti miru s Finsko. Vse to vodi v zmedo. — »Manchester Guardian« končuje: »Vedno večja postaja potreba, da se morajo »združeni narodi« združiti in da Združene države ne smejo delati na lastno pest.«

Nove španske uniforme

Madrid, 8. marca. AS. Na osnovi predloga vojnega ministra bodo dobile španske oborožene sile v kratkem nove uniforme, in sicer iz rumenorjave tkanine. Nove uniforme bodo izdelane po praktičnih vidikih, spoznanih v izkušnjah moderne vojne. Vojska bo imela tudi skupen znak, in sicer orla s križem, na njem pa krono. Spremenjeni bodo tudi znaki raznih vrst vojske. Civilna garda pa bo imela liktorski snop, prekrizan z mečem.

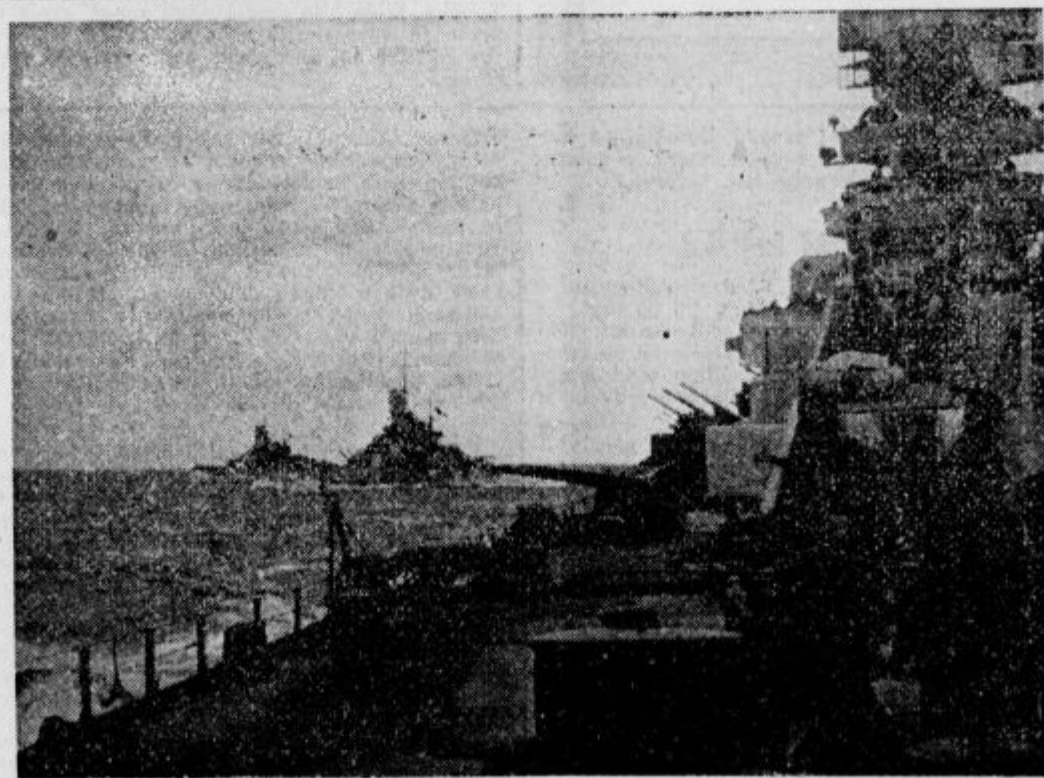
Dnevnik nasprotnikovih bedastoč

Rim, 8. marca. AS. Včerajšnja »Dokazila o nasprotnikovih bedastočah« pravijo:

Radio Tass. Po poročilih iz Italije, je bil storjen atentat na Sandra Bonamicija, enega izmed voditeljev GILa. Bonamici je bil ranjen pri neki demonstraciji, katero je uprizorila italijanska liktorska mladina. Napadalec se je posrečilo pobe-gniti.

Kakor poroča londonski dopisnik »New York Timesa«, trdijo v albanskih krogih, da je nedavno prišlo med italijanskimi zasedbenimi četami v Albaniji do odkritih uporov. Italijanski bataljon v Draču je bil razorožen in poslan pod spremstvom v Italijo.

Radio Tass je po poročilu bernskega dopisnika lista »Christian Science Monitor« posnel vest, da se vozijo skozi Švice celi vlaki italijanskih delavcev, ki so bili poslani v Nemčijo na delo. Italijanske delavce prevažajo v tovornih vagonih in pod stražo. Nedavno je 400 italijanskih delavcev poskušalo v Milanu pobegniti iz vlaka. Spremstvo je nanje streljalo s strojnico in jih je bilo več ranjenih.

Enote italijanskih bojnih ladij na vožnji po Sredozemlju.

Počastitev spomina vojvode d'Aosta ob obletnici smrti

Ob prvi obletnici smrti Amadeja Savojskega vojvode d'Aoste so bile prirejene lepe spominske svečanosti. V navzočnosti predstavnikov najvišjih civilnih oblasti so dobile te svečanosti značaj praznika, ki so priklicale v spomin svetel zgradbeni duh, ki je svetlo obsejal pravice, ki je ne more streti nobena sila.

V uršulinski cerkvi je imel danes ob 11 dopoldne vojaški duhovnik Guerriero Silvestri svečano cerkevno opravilo, ki so se ga udeležili Ekske, Visoki komisar, zastopnik poveljstva XI. Armadnega zbora general Perni, Zvezni podtajnik Capurso v zastopstvu Zveznega tajnika, zastopnik ljubljanskega škofa, ljubljanski župan general Rupnik s podžupanom comm. Tranchido, Kvestor Ravelli s podkvestorjem Ferrandem, general Lubrano, član komisije za razmejitev italijansko-nemške meje, načelnik štaba XI. Armadnega zbora polkovnik Lucini in mnoge druge osebnosti. Svečanosti sta se udeležila tudi hrvaški konzul in zastopnik nemškega konzula.

Pred glavnim oltarjem uršulinske cerkve, ki je bila polna častnikov in vojakov vseh vrst orožja ter fašistov in tovarišic iz ženskega fašija, je

bil postavljen sarkofag, pokrit s trobojnic in obdan s častno stražo, medtem ko je bilo na drugi strani razvrščeno oboroženo spremstvo Fašistov s praporom federacije.

Po končani maši je duhovnik spregovoril nekaj vzvišenih besed o junaškem voditelju, ki prikazuje spokojno povratek zmagovitih armad, podarja, da je visoki knez ponesel s seboj v grob ono gotovost, ki spremlja svetlo pot Italije v Evropo.

Ob 18.30 je v obsežni dvorani GILL-a tovariš odvetnik Megio Magnarini ob navzočnosti Ekske, Graziolija, gen. Pernija za Ekske, Gambaro, Zveznega podtajnika Capursa za odsotnega Zveznega tajnika, župana, hrvaškega konzula, Kvestorja in drugih predstavnikov oblasti poleg številnih častnikov in fašistov v kroju po kratkem uvodu Zveznega podpoveljnika spregovoril nekaj toplo občutenih besed o liku princa vojaka, pionirja in borca, iz čigar življenja je omenjal mnoge junaške podvige tja do zgodovinskih dni v Amba Alagi, ki so zapisani skupno s njegovim imenom z zlatimi črkami v vojni zgodovini domovine.

Svečanost je končala s pozdravom Kralju in Duceju, ki ga je odredil Ekske, Visoki komisar.

Uradni razglasi

Novi predpisi o izvozu in uvozu bankovcev v albanski valuti

Člen 1. Najvišji znesek bankovcev v albanski valuti, ki ga po drugem odstavku člena 2. medministrskega odloka z dne 25. septembra 1939-XVII sme imeti s seboj kdor potuje iz Italije, Italijanskih posestev in z ozemelj Italijanske Afrike, najsi preko drugih dežel, v Albanijo in kdor potuje iz Albanije, najsi preko drugih dežel v Italijo, Italijanske posestve in ozemlje Italijanske Afrike, se zvišuje na 80 albanskih frankov.

Ta odlok stopi v veljavo na dan objave v uradnem listu »Gazzetta Ufficiale del Regno«. — Rim, dne 22. decembra 1942-XXI. — Minister za izmenjavo in valute: Riccardi, minister za zunanje posle: Ciano; minister za Italijansko Afriko: Tezzari; minister za pravosodje: Grandi; minister za finance: Di Revel; minister za promet: Host Venturi. — Ta ministrski odlok je bil objavljen v uradnem listu »Gazzetta Ufficiale del Regno d'Italia« št. 47 z dne 26. februarja 1943-XXI.

Proračun Pokrajinskega korporacijskega sveta za leto 1943-XXI

Visoki komisariat za Ljubljansko pokrajino je na podlagi § 32. navedbe o Zbornicah za trgovino in industrijo z dne 3. VIII. 1932, št. 581 in na podlagi komisarijeve navedbe z dne 2. maja 1942-XXI.

št. 123 o ustanovitvi Pokrajinskega korporacijskega sveta odobril proračun Pokrajinskega korporacijskega sveta za upravo leto 1943, kakor sledi: Dohodki lir 3.375.372, izdatki lir 3.375.372. — Na podlagi § 1., točke 6., zakona z dne 2. julija 1930 št. 100 je Visoki komisariat odobril, da se v kritje omenjenih stroškov odmerijo in pobirajo:

1. 15% (petnajstodstotna) doklada na osnovni in dopolnilni industrijski in družbeni davek ob sledečih spremembah: Davčni zavezanci, ki plačujejo industrijski davek pavšalno, morajo plačati Pokrajinskemu korporacijskemu svetu letni davek 25 lir. Podjetja, ki so dolžna plačevati svetovni davek (izvzemši male obrtnike, ki plačujejo pavšalni industrijski davek), morajo plačati Pokrajinskemu korporacijskemu svetu letno doklado v višini znaka 25 lir, če bi 15%ni davek znašal manj ko 25 lir.

2. 15% (petnajstodstotna) doklada na najnižji davek 50% družbenega davka po členu 86. zakona o neposrednih davkih. — Ta doklada ne more znašati manj ko letno 100 lir. — Davek in doklade v korist Sveta ugotavljajo in pobirajo pristojni davčni uradi v smislu § 7. zakona o ugotavljanju in pobiranju doklad. — Svetovi davki in doklade se plačujejo ob istih dospelih kakor tisti glavni davki, po katerih so odmerjeni. — Poleg omenjenih davkov in doklad sme Pokrajinski korporacijski svet pobirati razne takse in pristojbine tajišstva iz naslova uradnih opravil po tarifi, ki jo je s posebnim odlokom odobril Visoki komisariat.

Umrli je v 94. letu starosti naša ljuba stara mama, prababica, sestra in teta, gospa

Uršula Podkrajšek roj. Zadnikar

vdova po magistratnem ekonomu

Pogreb drage pokojnice bo v torek, 9. marca, ob 4 popoldne z žal. kapele sv. Marije, na pokopališču k Sv. Križu. Maša zadušnica bo v župni cerkvi sv. Petra 15. marca ob pol 8 jutraj. Prosimo tihega sožalja.

Ljubljana, dne 7. marca 1943.

Božo, Rudi, Mariči, vnuki; Peterček, pravnuk — in ostali sorodniki.

Umrli nam je naša ljubljena žena, najboljša mamica, sestra, teta in svakinja, gospa

Marija Pirc roj. Homovc

s. proga lesnega trgovca

Pogreb nepozabne pokojnice bo v torek, dne 9. marca 1943, ob pol 3.15 popoldne z žal. kapele sv. Jožefa, na pokopališču k Sv. Križu.

Ljubljana, Rakek, Visco, Spoleto, dne 8. marca 1943.

ZALUJOČI OSTALI

KULTURNI OBZORNIK

Dve produkciji Glasbene Matic

V zadnjih dneh je priredila šola Glasbene Matic dve nadaljnji produkciji svojih gojencev: v tem šolskem letu sta to bila že četrta in peti nastop te vrste. Imeli smo priliko slišati, če smo prav šteli, 44 učencev in učenk. Od teh je bila močna večina iz klavirskega oddelka (33); za njim je prišel violinski oddelak z 10 učenci; eden pa je tudi nastopil s flavto. Posameznih učencev, tudi tistih, ki so se s svojo igro posebej odlikovali, to pot zaradi dolge vrste ne bomo naštevali. Lahko rečemo, da je bil ves nastop zelo skrbno pripravljen in smo tudi najmanjše, po letih in najmlajše po študiju z veseljem poslušali; poleg teh smo pa slišali lepo vrsto naravnost koncertnih točk, posebno iz klavirskega oddelka. Pohvalno omenjamo, da je bilo izvajanih okoli 10 točk domačih avtorjev. Od tujih, ki so na podobnih sporedih redko kdaj na vrsti, je prišel violinski oddelak z Hindemitha, Haubna in Albaniza. Med klavirskimi točkami sta bili dve tudi štiriročni; med violinskimi ena za dvojne gosli in klavir. Učiteljske moči, ki so nastop vložile veliko truda, za kar tudi uspeh ni izostal, so naslednje: iz klavirskega oddelka Černičeva, Bradačeva, Sčaninova, Dornovškova, Bizjakova, Kolaričeva, Štrukelj-Verbičeva, Šesekova, Hrašovčeva in Lipovškova; iz violinskega oddelka: Gregor Jurij, Ivančič Avgust in Sancin Kar-

lo; flavtist študira pri Slavku Korošcu. — Številno občinstvo je vsem imenovanim k doseženim uspehom izrazilo svoje živo zadovoljstvo.

M. T.

Dve rakovniški knjižici

V kratkem sta izšli zopet dve Rakovniški knjižici št. 219—20 in 221—22, ki jih po ceni eno lito dobivajo naročniki ali pa se lahko kupujejo v razprodaji v naših cerkvah. Deset let je izhajalo te knjižice in prav ob jubileju pred mesecem jih je g. škof dr. Gregor Rožman prav toplo priporočil.

Zadnji dve knjižici imata prav zanimivo vsebino. Prva govori o Satani, druga pa o Kristusu-nemestniku na zemlji. Našem očetu papežu Piju XII.

Knjižico o Satani je spisal dr. Franc Kniflic ter govori o Satani kot resnični bitnosti, kot zavrnjenemu angelu, ki vabi, vodi borbo proti ubojem in božjemu kraljestvu, zapeljuje in ubija ljudi. Uvodoma navede Merežkovskega dualizem dobrega in zlega, ki pa je cerkveno zmoten v tej obliki, kot ga on pojmuje, kajti tu ne gre za bojo dveh enakopravnih sil, temveč za upor Satanov Boga, za upor premagane iz peklenškega sovražstva do božje podobe v človeku, ker Boga samega ubiti ne more! To je pravo pojmovanje Satana. Da Satan res biva, dokazuje pisatelj nato na podlagi sv. pisma, vere narodov, pa tudi občutja največjih duhov, kakor se kaže v literaturi (Dante, Milton, Goethe), ki ga pojmujejo v pravilnem smislu, Lermontova (Demon) itd., pri nas Men-

Gospodarstvo

Licitacija zapadlih predmetov bo v petek dne 12. marca t. l. ob 15. uri v uradnih prostorih mestne zastavljalnice na Poljanski cesti št. 15.

Hrvatsko-srbske banke. Iz »Frankfurter Zeitung« posnemamo, da je večina delnic Bančne družbe za Hrvatsko v rokah Dunajskega kreditnega zavoda — Bankvereina, dočim so manjšinski delničarji: Reichskreditges, Komercialna banka in Češka Union banka; pri Hrvatski deželni banki je vodilno udeležena Dresdner banka, dočim ima Živnostenska banka v Pragi 25% delnic, nekaj pa tudi dunajska Laenderbanka. Pri belgrajskem Bankvereinu je udeleženo isto število nemških bank kot pri Bankvereinu za Hrvatsko.

Mađarska proizvodnja viskoze. Končana so dela pri zgradbi nove mađarske tvornice umetnih tekstilnih snovi »Viskoza«, večina strojev je tudi že montirana. Pri tvornici sodeluje v veliki meri italijanski kapital.

Tovariš Tito - navaden kriminalce

V zvezi s partizanskimi zločini po Srbiji, Bosni in v zadnjem času tudi v naši pokrajini, se stalno omenja ime vrhovnega poveljnika vseh partizanskih oddelkov Tita. Njemu so podrejeni vsi partizanski politični in vojaški funkcionarji. Sedanji vojaški nastopi italijanskih, nemških in hrvaških vojaških edinic proti partizanom v Bosni so imeli za posledico osvoboditev največjih bosanskih krajev in pokrajin, katere so imeli v rokah partizani in jih proglasili za svoje »republike«. Glavni sedež partizanskega vojaškega in političnega vodstva je bil v Bihacu, kjer so imeli partizani tudi svojo »vlado«, ki se je imenovala »Antifašistični svet narodne osvoboditve Jugoslavije«. Predsednik te vlade je bil Hrvat dr. Ivan Ribar, bivši odvetnik v Beogradu in podpredsednik prve narodne skupščine v bivši Jugoslaviji. R. Ribar se je v bivši državi udeleževal politično v biv. srbski demokratski stranki, ki ga je na pred leti zaradi levicarske izključila iz svojih vrst. Častni predsednik »bihaške vlade« so pa bili Kalinin, Stalin in Molotov. Omenjeni svet je štel več članov ter je bil kot posvetovalni organ podrejen Titu. Po porazu partizanov v Bihacu, so nastopajoče nemške in hrvaške vojaške edince zaplenile tudi obsežno partizansko propagandno gradivo. Med drugim so dobile v roke tudi točen seznam vseh članov omenjenega partizanskega sveta in imena ter funkcije vseh njihovih političnih in vojaških poveljnikov in komisarjev. Iz zaplenjenih listin je razvidno, da je vrhovnemu poveljniku Titu dodeljen kot osebni pomočnik bivši beograjski komunistični časnikar jud Moša Pijade.

Vrhovni partizanski krvnik nastopa povsod samo s svojim izmišljenim imenom Tito, svoje pravo ime pa skriva tako on, kakor vsi vidnejši partizanski funkcionarji, medtem ko ga navadni odmetniki sploh drugače ne poznajo, kakor pod imenom Tito. Nemškemu in hrvaškemu časopisju v Zagrebu se je pa sedaj posrečilo razkrinkati tega mednarodnega krvnika in sporočiti javnosti njegovo pravo ime in njegovo dosedanje udejstvovanje. Po odkritju tehnikov »Neue Ordnung« in »Spremnosti«, ki izhajata v Zagrebu, se za imenom Tito skriva Jožef Broz, ki se je rodil kot sin Franca Broza in Marije Zavašek dne 6. marca 1892 v vasi Kumovac, občina Zagorska v okraju Klanjec ob Sotli. Zaradi svojih prestopkov in zločinov je postal kmalu znanec sodišča in raznih zaporov ter je bil leta 1928 pod številko 10.434 vnešen tudi v seznam nevarnih zločinskih tipov v kartoteko zločincev zagrebskega policijskega ravnanstva, ki ima tudi njegove prstne odtise. Politično se je Jožef Broz udeleževal pod raznimi imeni v številnih sindikalnih akcijah komunistične stranke. Zaradi svoje drznosti in nastopov je na lestevici funkcionarjev komunistične stranke hitro napredoval ter je po nalogah stranke potoval na Dunaj, v Prago, Pariz, Madrid in ponovno v Moskvo. Leta 1938 je prišel nastopati kot češki inženir Josip Tomanek. Po razpadu bivše Jugoslavije ga je Moskva postavila za vrhovnega partizanskega poveljnika na ozemlju bivše Jugoslavije. Pod imenom Tito se je prišel najprej udejstvovati v Srbiji, zatem pa po bosanskih gozdovih.

Odvraten zločin komunistov

Novo mesto, 8. marca.

V soboto, dne 6. marca so oboroženi komunisti izvršili v vasi Poljanah pri Skočianu ob Mokronogu grozen zločin, ki je vzbudil ljudsko gnezo po vsej širni okolici. Umrili so namreč Tončko Udovič, hromo dekle, ki je bila že osem let priklenjena na bolniško posteljo in se brez tuje pomoči sploh ni mogla prebiti. Pretveza, zaradi katere so jo ubili, je bila obtožba, češ da je njen brat ušel od partizanov. Ob vseh grozodejstvih, ki so jih komunisti izvršili v Skočianu, je to podlo dejanje najbolj barbaro in naravnost nečloveško. Kako daleč so vendar zabredli ti ljudje! — Za blago Tončko, ki je bila med ljudmi zaradi svoje dobrote in razumnosti zelo priljubljena. Žaluje vsa okolica in se zgraža nad zverinskim zločinom.

ingerja (Abadon), Lovrenčiča (Trentarski študent). Imenuje te pesnike, ki pojmujejo satana kot zapeljivca in ubijalca, pa omenja tudi one — ki pojo slavo papežu Satanu, znane sataniste, kakor so na pr. Baudelaire ali Carducci, Rapisardi! Tudi tu s svojim satanskim pesnjenjem dokazujejo, da je navdihnjenost od Satana. Nato razloži cerkveni nauk o Satanu in njegovem bivanju ter o njegovem delovanju, ki se kaže v borbi proti božji podobi v človeški duši in proti kraljestvu božjemu. V tem boju je knjižica zelo sodobna ter vredna pozornosti.

Druga knjižica izhaja ob priliki jubileja našega škofa dr. Rožmana in govori o poglavarju svete Cerkve papežu Piju XII. pod naslovom Naš oče. Pisatelj govori o Kristusovi zapovedi o ljubezni, ki je temelj Cerkve in ki jo izpolnjujejo njegovi krmariji ter ji je vedno zvesta. Omenja papeža Benedikta, ki je v prvi svetovni vojni izkazoval ljubezen, ter je v tem zljub sodobnega papeža Pija XII., ki je velik v ljubezni. In tu pisatelj sedaj obravnava z dokumenti dejanje papeževe velike ljubezni; njegov veliki napor za mir, za boljše bodočnost, za tolažbo in pomoč. Ta napor se kaže zlasti v Vatikanu, v skrbi za vojne žrtve, v delu papeževega obveščevalnega urada, njegove skrbi za taborišča, dele papeževega radia v službi ljubezni itd. Tako zasluži sedanjega papeža resnično naziv »angelski pastir«, ki z ljubeznijo varuje svojo čredo sredi vojnega viharja in grozot. »Naš oče, skupen oče človeštva, ki se bori z ljubeznijo za bratstvo vseh narodov.

DALE CARNEGIE

Kako si pridobiš prijateljev

Skrivnost mi je razložila Pola Negri, velika umetnica in dama, ki se dobro spozna na človeško dušo: »Medivna poznata bolj od drugih umetnost prilizovanja. To je umetnost, ki ga je naša realistična in h. civilizirana nagnjena doba izgubila. Skrivnost teh očarljivcev in zapeljivcev je prav v tem, da znata podpihovati in božati žensko samoljubnost.«

Sicer je pa celo angleška kraljica Viktorija bila sprejemljiva za prilizovanje. Disraeli priznava, da je v svojih pogovorih z njo kar trosil s prilizovanjem, in to ne na redko, temveč z vso razsipnostjo. In Disraeli ni bil zamen eden najsusltnjših in najsposobnejših voditeljev angleškega imperija. V svoji stroki je bil genij, a s tem ni rečeno, da bo koristilo vam ali meni, kar je koristilo njemu. Prilizovanje navadno bolj škoduje kakor pa koristi. Prilizovanje prihaja iz ust, iskreno priznanje bližnjikovih zaslug pa prihaja iz globine srca. Ne, ne! Prilizovanja vam ne pripočam. Nasprotno. Naučiti vas hočem novega načina življenja. Naučiti vas hočem načina, ki vam bo omogočil prijetno življenje.

Na stenah študijske sobe kralja Jurija V. v Buckingham Palace je bilo napisano šest načel, in eno izmed teh se je glasilo: »Teah me neither to proffer nor receive cheap praise.« Ne poskušajte mi dajati ali izvajati pohvalo po nizki ceni. In prav v tem je prilizovanje. Prodajati pohvalo po nizki ceni. Spomnite se tudi Emersonovega načela: »Govorite kakor hočete, nikoli ne boste mogli govoriti drugače, kakršni ste sami.«

Ce bi skrivnost, ki vas je hočem naučiti, bila le golo prilizovanje, bi bila stvar kaj preprosta. Vsi bi postali mojstri v umetnosti medsebojnega občevanja.

Kadar mislimo in razglabljamo o določenem vprašanju, se v devet in devetdesetih odstotkih suče to vprašanje okrog nas. Če smo sposobni prekiniti za nekaj trenutkov ta priljubljeni posel in se posvetiti nekaj časa zadevam drugih, ne bo treba upoštevati mojega nasveta, da se izognete nizkotnega prilizovanja. Navajam še enkrat Emersona: »Vsi ljudje, ki pridem z njimi v stik, me v kakoli stvari prekašajo in v tem se od njih učim.« Če je bilo to resnično za Emersona, ali mislite, da ne velja prav tako za mene ali za vas? Nehajmo za trenutek in ne mislimo samo na svoje posle in na svoje potrebe, temveč se malo pozanimajmo tudi za zasluge drugih. Prilizovanje bo takrat odpadlo, nadomestilo ga bo pa iskreno priznanje bližnjikovih zaslug. Bodite velikodušni v odobravanju ter razpisni s pohvalo, in bližnjik bo oboževal vaše besede, ki mu bodo kakor zaklad in ki jih bo ekrbno branil v svojem spominu leta in leta dolgo, ko jih boste vi že davno pozabili.

Kdor me bo poslušal, si bo osvojil svet, kdor me pa ne bo, bo zašel v puščavo.

Vsako poletje grem na reko loviti ribe. Moja najljubša jed so jagode — smetana. Za ribe je pa najbolj značilno to, ne vem zakaj, da imajo najrajši črve. Kadar grem torej na ribolov, ne nabadam jagod na trnek, temveč se prilagodim ribjemu okusu in nabadam deževnike ali koblice in jih mečem v vodo v upanju, da bodo ribam prišle.

Zakaj se ne bi posluževali istega načela, kadar občeujemo z ljudmi?

Tega mnenja je bil tudi Lloyd George. Ko so ga spraševali, kako mu je uspelo, da je ostal na oblasti, medtem ko so vsi drugi voditelji iz časov svetovne vojne — Wilson, Orlando in Clemenceau — padli v pozabo, je odgovorjal, da predvsem zaradi tega, ker se je naučil, da je treba izbrati za trnek tišo vabo, ki jo riba najrajši požira.

Zakaj govorimo najrajši o tem, kar si želimo? Stvar je čisto naravna. Vsakdo se zanima za tišo, kar si želi, tudi če drugim to nič ni mar. Nasprotno delajo drugi prav tako kot vi, in vsakdo se zanima le za tišo, kar njemu godi. Zanesljiv način, kako boste dobili vpliv na vašega bližnjika, je torej pogovor o tem, kar njemu ugaja. Ko boste jutri skušali doseči od koga kakšno uslugo, se spomnite tega pravila. Če boste na primer hoteli doseči, da vaš sin ne bo več kadil, bo mnogo bolj dokazati mu, da bodo cigarete škodovale njegovemu športnemu udejstvovanju, ali pa mu bodo preprečile nakup te in te knjige ali smuč; mnogo bolj, kakor če mu naredite o tem dolgo pridigo.

Pravilo je dobro, bodisi da imate opravka z otroki, bodisi z opicami ali teleti. Zgled: Emerson in njegov sin sta nekega dne skušala spraviti tele v hlev. Delala sta pa običajno napako ter nista upoštevala teleta. Emerson je vlekel, sin porival. Tele pa je imelo isto stališče kot onadva. To se pravi, hotelo je doseči svoje, kakor sta tudi Emerson in sin hoteli doseči svoje. Uprlo se je z nogami v tla ter ni hotelo iti v hlev. Prizor je videla služkinja, ki gotovo ni bila sposobna pisati razprave in knjige, toda vsaj ob tej priložnosti je pokazala več pameti kakor pa Emerson in njegov sin skupaj. Takoj se je namreč spomnila, kaj toleto ugaja. Vtaknila je prst v njegov gobec in tele ji je z občutnim zadovoljstvom sledilo v hlev.

Od dneva vašega rojstva pa do danes ste opravljali svoja dejanja zato, ker ste jih hoteli; tudi takrat, ko ste darovali 100 dolarjev za rdeči križ, kajti hoteli ste a tem pomagati revnim in trpečim, hoteli ste vsaj enkrat narediti lepo, altruistično, skoraj božje dejanje. »Vse, kar boste storili enemu teh najmanjših, boste meni storili,« pravi evangelij.

Obe knjižici sta v čast Rakovniškim izdajam, ki jih tako toplo priporoča današnji jubilar škof dr. Rožman, kateremu je zadnja tudi posvečena.

Nove skladbe

Minko Bric: Sheherazada. Fantastični valček za klavir in dve violini. Ljubljana. Samozaložba. — Če se komu zdi naslov te skladbe nerazumljiv, omenim, da je zložil Rimsky-Korzakov simfonično suito z istim naslovom. Sultan Šahriar je prisegel, da bo vsako svojo ženo po prvi noči usmrtil. Isto bi doletelo tudi Sheherazado, če si ne bi našla življenja na ta način, da je sultanu tisoč in eno noč zapovrstjo pripovedovala tako napete pravljice, da je sultan z usmrtilitvijo od dne do dne odlagal in ji je končno sploh podaril življenje. Skladba s tem naslovom bi, praktično vzeto, pomenila pisano vrsto glasbenih slik ali odlomkov. V konkretnem primeru imamo pred seboj vrsto valčkov s privedkom »fantastični valček«, ki si sledijo v nevezani vrsti. Skladba je zložena za klavir in dve violini, more se pa izvajati tudi s samimi klavirjem; v tem primeru je seveda vsa melodija bolj ponesostavljena; obe violini prinašata včasih bolj včasih manj s klavirjem organsko zrastle figuracije. Podobnih domačih skladb salonskega značaja skoraj pogrešamo, zato bo z Bricovimi skladbami ljubiteljem plesne glasbe ustreženo. Sicer dobimo v harmoniji nekatere nagle, nejasne okrete, ki bi jih bilo dobro izgladiti; tudi nekaj napak se je vrnilo v tisk; splošno gledano pa skladba svojem namenu odgovarja in jo priporočamo v nakup in izvajanje.

M. T.

Šestdesetletni jubilej škofa dr. Gregorija Rožmana

Ljubljana, 8. marca.

Jutri dne 9. marca slavi ljubljanski škof dr. Gregorij Rožman šestdesetletnico svojega življenja. Zasedel je škofijsko stolico za velikim Jegličem v res velikih in odgovornih časih, ki zahtevajo moč na mestu, zahtevajo velikopoteznost in neomajne odločnosti. Škofovska služba je pastirska, učiteljska in svečeniška. Na vseh teh področjih ima škof veliko odgovornost pred Bogom in pred svojim ljudstvom, kajti kot božji predstavnik je dolžan oznanjati besedo, nastopati, biti prilično ali neprilično; prepričevati, svariti, opominjati z vsem potrpljenjem in učenjem. Nasledniki apostolov nimajo danes nič lažje službe, kakor so jo imeli apostoli sami. Tudi danes so ljudje kakor v Pavlovih časih, ki se odražajo od resnice, obračajo se pa k bajkam. Dobri pastir skrbno bdi nad čredo ovc in ne pusti, da bi volkovi v pristnih ali v ovčjih oblačilih prišli med njegovo čredo in trgali ovce. In škofovska služba je služba pastirja, ki čuva zaklad resnice, čuva svoje vernike pred zmotami in pred zapeljivci, ki bi radi vernike zapeliali v zmotu in v pogubo. Od prvih čiasov krščanstva, ko je še apostol Pavel s svojo bistrostjo in velikopoteznostjo oznanjal blagovest in zalival mlado krščanstvo ter ga čuval pred viharjem zmot, pa do danes, ko krščanstvo mrda ne grozi toliko kakšno krivoverstvo, temveč temeljno sovražstvo do vsega, kar je božjega in Kristusovega, se še vedno kakor z zlatimi črkami napisan blesti napis: oznanjaj besedo, nastopaj, bodi prilično ali neprilično; prepričuj, svari, opominjaj z vsem potrpljenjem in učenjem!

Zares težka in odgovorna je škofova služba, tem težja in odgovornejša, čim večji in odgovornejši so časi, ki v njih opravlja svojo službo. Škof dr. Gregorij Rožman je že od prvih ur svojega škofovanja sledil z vso vztrajnostjo besedam sv. Pavla o dolžnostih škofovske službe. Kot katoliški učitelj je učil, je opominjal, je svaril, bodi prilično ali neprilično. Njegova beseda, ki se je morda mnogim zdela katerikrat nerazumljiva, neprikladna, je s časom vedno prila do izraza kot edino pravila, kot beseda učitelja Cerkev, ki ne govori za sebe ali iz svoje ozkosrčne osebne ograjenosti, temveč iz zaklada tisočletne tradicije cerkvenega pastirovanja ter z edinim namenom, da ljudstvo

zve za pravo resnico. Kot vladika pa škof dr. Gregorij Rožman že trinajsto leto modro vlada in ureja svojo škofijo. Za časa njegove škofovske službe je zrasla prevažna ustanova Katoliške akcije in se razmahnila že skoraj po vseh stanovih. Za njegovega časa je zasedala važna škofijska sinoda, ki je uvedla v škofijo novega duha in nov zalet med dušnimi pastirji. Prav tako sta se v času njegovega službovanja vršila dva velika kongresa: vsedržavni evharistični kongres leta 1935 in mednarodni kongres Kristusa Kralja v Ljubljani leta 1939. Poleg tega je značilna za njegovo udejstvovanje velika razgibanost v vse smeri kakor tudi v vse plati javnega življenja. Njegov vpliv je vedno segal v vse vrste ljudskih činilcev. Zlasti pa slovi škof dr. Gregorij Rožman po svoji veliki povezanosti z ljudstvom. V tem se popolnoma ujema z

Škof dr. Gregorij Rožman in mali človek

Ko je 14. julija 1929 pokojni nadškof dr. A. B. Jeglič posvečeval svojega naslednika v škofa, mu je pri obredu posvečevanja zastavil med drugimi tudi to vprašanje: »Ali hoče biti do revežev, popotnikov in vseh pomoči potrebnih zaradi Gospodovega imena ljubezniv in usmiljen?« Z vso pripravljenostjo svoje duše mu je nato novi škof dr. Gregorij Rožman odgovoril: »Hočem.«

Ce bi si danes prevzeli gospod jubilat izprašal svojo vest, kako je držal to svojo obljubo skozi vsa leta svoje visoke službe, bi se v duhu morala odpreti pred njim njegova sprejemna soba. Ce bi z njim pogledali za vsa leta nazaj, bi videli dolgo, nepregledno množico ljudi iz vseh stanov, ki stopajo drug za drugim v njegovo sprejemnico. Med njimi pa prevladujejo tisti, ki so vsi skromni in ponižni, preprosti in revni, vsi v skrbah za vsakdanji kruh prišli z zaupno prošnjo do svojega nadpastirja. Prišli so, da bi mu odkrili svoje težave in skrbi življenja, da bi ga prosili sveta in tolažbe ter pomoči. In videli bi podobno dobrega nadpastirja, kako se ljubeznivo klanja k vsakemu, mu že od daleč nudi svojo posvečeno desnico v pozdrav, ga ljubeznivo posadi k svoji mizi in z vso očetovski pozornostjo posluša in posluša. Popolnoma pozabi nase in svoje številne vsakodnevne skrbi in misli samo na osebo, ki

Škofu

dr. Gregoriju Rožmanu

Crucis pondus et praemium

ŠKOF DOKTOR GREGOR ROŽMAN, naš vladika, Katoličanom nadpastir slovenskim, Obramba vere, jez strastem peklenskimi, Fanfara trombe božjega vojnika,

Učitelj rodu, ki izgublja pot!

Do prave domovine v božji slavi,

Razglašajoč po širni očetnjavi

Roverjem vere bo, boj vsaki zmoli:

O, Križ izbral si si za breme svoje,

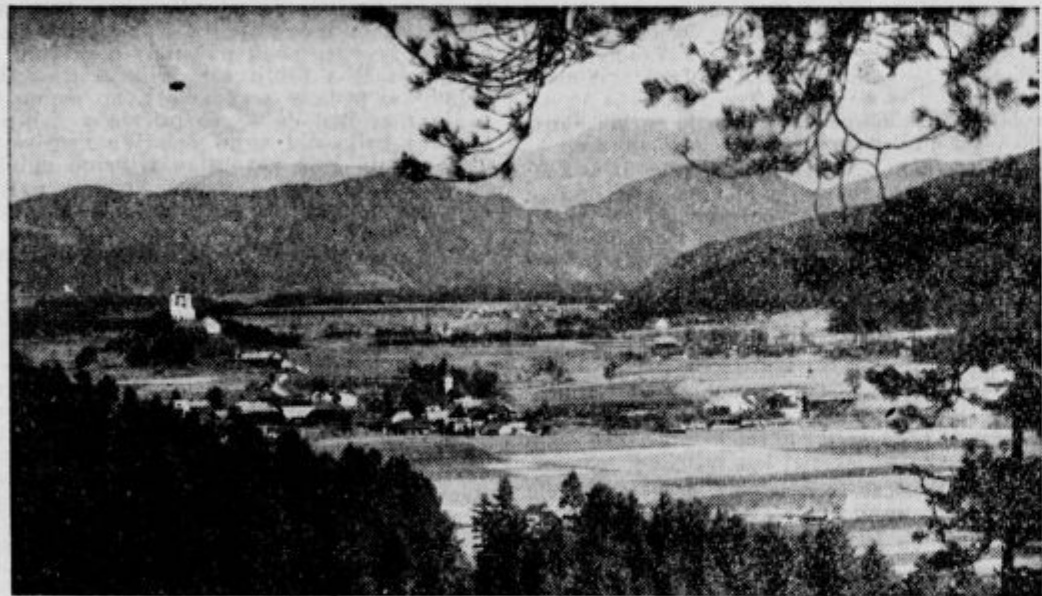
Želeč, da križ naj bo Ti i plačilo,

Moč muke božje tu, nje slavo v nebi!

A to Srce, kateremu izročilo

Na Tvojo vremo ljudstvo je vse boje:

Usmiljeno naj njemu bo in Tebil

Pliberk s okolico na Koroškem, rojstni kraj škofa dr. Gregorija Rožmana

Škof Katoliške akcije

Zgodovinar, ki bo čez nekaj let ocenjeval cerkveno-politični značaj devet in dvajsetega škofa na ljubljanskem sedežu in bo iskal značilno oznako, po kateri bi razločil po zunanjih dogodkih tako razgibano škofovsko dejavnost kot Gregorija Rožmana od vseh njegovih prednikov, bo moral zapisati, da se njegov episkopat loči od drugih po njegovi apostolski vnemi za pravilno spoznanje in pošteno priznanje Katoliške akcije. Slednja je še danes po dvajsetletnem obstoju za mnoge novost, za večino vernikov in mnoge duhovnike še vedno s sedmerimi pečati zapечатena skrivnost. Ljudje, ki hočejo biti dobri verniki, pod vplivom Cerkev od tuje miselnosti in veri sovražne propagande menijo, da je Katoliška akcija siten neobdobje potreba za dosego svetne oblasti, duševna inkvizicija, neprimljiva zaletost in nepreračunljiva muhavost, ki nekerkvene kroge razburja, Cerkev pripravlja škodo in med dobrimi verniki dela razdore.

Od prvega trenutka do danes vsem neosnovanim predsodkom nakljud, prijateljem in sovražnikom ponavlja cerkveno misel, da je Katoliška akcija od sv. očeta ukazani dušnopastirski apostolat, za javno priznanje evangeljskih načel v zasebnem in javnem življenju. Misel je starodavna, nič ni mlajša od Cerkev in prihaja do nas na valovih mučeniške krvi kot angel miru, da osreči človeštvo z mirom, srečo in blagostanjem, ki ga je našemu rodu zapravilo nesrečno brezboštvo. Neizmerna dobrota, ki jo doživlja človeštvo, je ta, da na dani spoznanje, kako sama razumnost, ki je ni oplodila krščanska resnica, tira narode v neizbežno pogubo in smrt, katero so ji brezvestno pripravili brezbožni vzgojitelji. Katoliška akcija je od božje previdnosti naklonjen pripomoček za ozdravljenje narodove duše. Ta namreč boleha za ozdravljenje naprednih idej, neurejenega čustvovanja in zgrešene dejavnosti. Katoliška akcija je edino sredstvo, ki dopolnjuje dosedanj dušno-

pastirski potencial, da zmore priklicati boljše bodočnost. Ona je po papeških besedah nujno, ne-nadomestljivo dušnopastirsko sredstvo, da se v javnosti uveljavi višja in plemenita človeška narava, ki bo preprečila izbruhe bestialnosti, kakor jo obožuje in izvršuje veri sovražni komunizem.

Kar nam je danes jasno, je še pred desetletjem vladala tema. Kaj naj rečemo o svetnih ljudeh, če je nadškof dr. Jeglič odkritosrčno tožil: Papež nekako zahteva Katoliško akcijo. Vsakega škofa o njej povprašujejo pri avdienci. Jaz dolgo časa nisem natanko vedel, kaj obsega ta akcija, pa nisem o njej nič govoril, marveč sem čakal! Prevladovalo je splošno mnenje, da pri nas ne rabimo Katoliške akcije. Ta je bolj za druge kraje, kjer katoličani niso organizirani in so versko zaostali. Pri nas že vse to imamo, kar želi papež. Katoliška akcija, to bo nekako centralno vodstvo versko-vzgojnega dela, ki ga zadostno vrše že obstoječa društva. — »To ni Katoliška akcija,« je zaklical kot škofov zastopnik tedaj še koadjutor dr. Rožman. Nadaljeval je dekanom 12. junija 1930, da si gospodje še niso na jasnem, kaj je Katoliška akcija in v čem je njeno delo; preveč zamenjavajo Katoliško akcijo z že obstoječimi društvi.

Zanimivo je na podlagi uradnih izjav v Škofijskem listu študirati organizacijski in duhovni vzrok in hitro rast Katoliške akcije v apostolski zamisli našega nadpastirja. Vprašanje je zamotano in številno prepleteno z mnogimi pomisleki, ker nismo imeli določenih papeških navodil in ne zadostne skušnje. Še v začetku leta 1930, priznava, da Škofijski odbor Katoliške akcije mora načeloma Katoliške akcije »šele študirati in delati poizkus«. V eni točki pa se škof dr. Gregorij Rožman odloči od svojih sodelavcev pri reševanju težkega vprašanja. Njegov študij Katoliške akcije osvjetljuje in vodi nadnaravno gledanje. Že iz odhoda Katoliške akcije je organiziral skupno in javno molitev za javne zadeve, ki je žal pozabljena stvar.

njim besede sv. Pavla, ki pravi: »Kajak vsak veliki duhovnik se jemlje izmed ljudi in se postavlja za ljudi v tem, kar se nanaša na Boga...« Morda to čutenje in ta povezanost z ljudstvom nista prišla pri nobenem ljubljanskem škofu tako do izraza, kot pri sedanjem. In ta lastnost mu daje tudi tisto veliko popularnost, ki jo zlasti uživa pri povprečnem slovenskem človeku.

Nič čudnega torej, če se ob tej šestdesetletnici čutijo vsi ljubljanski verniki tako tesno ob svojem škofu, saj je ves iz njih in ves zanje. Brez dvoma smo upravičeni, da v njihovem imenu želimo svojemu prevzvišenemu nadpastirju ob tej priložnosti, da bi njegova nadpastirska palica še delo vladala v vsej pravici in ljubezni nad ljubljansko škofijo in da bi njegova velika služba imela tisti uspeh, ki vodi do »krone pravice«.

sedi pred njim. Kako se zna popolnoma živeti v človeka, njegovo srce začuti bol trpina in trpi s trpečimi. Z vso ljubeznijo usmiljenega Samarijana priliva olja na rane, tolaži in išče rešitve in pomoči. Iz njegove sobe vidimo odhajati revnega študenta, osirotelega umetnika, mater s številno družino pa majhno plačo, berača ob palici in starko s culo v roki. Vsi hite pripovedovati: Škof nas je sprejel, škof nas je razumel in škof nam je pomagal. Vso svojo plačo nam je razdal in še drugod je znal poiskati in poprositi, samo da je mogel pomagati nam...

Tako vstaja pred nami slika dobrega nadpastirja. Nikdar se ne utruji. Vsi se mu čudijo, kako more cele dneve posvetiti le drugim, kako more cele dneve poslušati tožbe in prošnje, da se ne naveliča in ne utruji. On pa odgovarja kakor pri posvečenju: Zaradi Gospodovega imena hočem biti ljubezniv in usmiljen do revežev, popotnikov in vseh pomoči potrebnih...

Imela je ljubljanska škofija v svoji zgodovini že odlične škofo, odlične vladarje, goreče pastirje. Gotovo pa ni imela ljubljanska škofija škofa, ki bi bil tako ljubezniv in usmiljen do revežev in potrebnih, kakor je sedanj vladika dr. Rožman. Sin preprostega slovenskega koroškega kmeta se ni iznevil svojemu preprostu stanu, iz katerega je izšel. Dasi ga je Bog postavil »med kneze svojega ljudstva«, je njegovo srce ostalo med tem ljudstvom, ostalo preprosto in rahlo čuteče za vsako bol našega trepečega človeka. Ves skromen in preprost pozablja na svoje dostojanstvo in se sklanja k revnim in trpečim, ponavljajoč Pavlove besede: »Kdo je slaboten in bi jaz ne bil slaboten?« (2 Kor 11, 29.)

Zato pa danes ob njegovem jubileju vstaja nepregledna množica vseh tistih, ki so že občutili toploto in tolažilno moč njegove besede, ki so že tolikrat prišli za njegovo dobrotno roko, vsi ti vstajajo in mu najbolj vroče voščijo za njegov jubilej prisrčno proseč Gospoda, naj jim še dolgo ohrani ljubeznivega in usmiljenega nadpastirja.

Besede vladike in učitelja

Sedanji čas s svojimi strašnimi boji in velikim trpljenjem močno preizkuša našo vero v Boga, Očeta in modrega Vodnika vseh ljudi.

Kako krasni zgledi junaške stanovitnosti in zvestobe v veri so nam brezštevilni mučenci! Bili so nam nekoč tako tako daleč — danes so nam čudno blizu. Palme mučeništva so zrasle tudi na naših tleh, naša domača zemlja je orošena z mučeniško krvjo naših bratov in sestra, ki ste jih poznali, z njimi delali, z njimi v cerkev hodili, z njimi živeli. Morali so dati življenje, ker so odklanjali, česar po svoji vesti in po svojem verskem prepričanju niso mogli in niso smeli storiti. Zvesti so bili in stanovitni v veri, zato so morali pasti.

Vztrajajte! Ostanite zvesti! Ne dajte se zbežati, ne prestrašiti ne od laži, ne od krivice, ne od preganjanja. Kristus je zmagal in z njim bo zmagal vsak, ki ohrani vero.

Združite se vsi, ki verujete v Boga ter sebi in potomcem želite življenje, lepše in boljše, kakor ga ponuja brezbožni komunizem. Združite se in prepričite, da tisti, ki so z vami sicer iste krvi, a s tujo blodno miselnostjo zaslepljeni, ne bodo mogli več pokončavati najboljših in najplemenitejših bratov in sestra, ki bi bili najbolj sposobni graditi pravičnejšo bodočnost.

Kot škof pa odkrije izhodno točko, iz katere namerava zgraditi Katoliško akcijo. Ganljivo je, kako utemeljuje sedanost in nujno Katoliške akcije. Opusti zunanje in razumarske nagibe in kot poslušni sin Cerkev izpove: To (Katoliško akcijo) zahteva sv. oče. Kar zahteva od vseh, vedno govori in povsod priporoča. moramo verovati, da to hoče Bog sam, da nas hoče božja Previdnost pripraviti za odlični boj, ki ga nam bodočnost z brzimi koraki prinaša. Tako je pisal konec leta 1930 duhovnikom. Naj govori sedanost, če je prav gledal!

Previdnost nam je ponujala sredstvo, a mi ga nismo sprejeli. Škof je zastoj klical: Spoznajmo čas, v katerem živimo (L. 1932)!

In zaželeni sadovi? Zazdelo se je, da jih ni, da si akcija ne more utreti pota v župnije in da je zašla v zastoj. Pa ni bilo tako. V tistih dneh smo dobili pravi pojem, primerno obliko, da je ideja Katoliške akcije zaživela resnično življenje. Mnogi so zatrjevali, da je Katoliška akcija le verska obnova, notranje poglobljenje, krščansko življenje in podobno. Ona je vse to, pa zaradi tega še ni Katoliška akcija. Škof je povedal, da je predvsem soudeležba vernikov pri cerkvenem apostolatu. Katoliška akcija je torej eminentno delo najvišje ljubezni do bližnjega. Ne v njegovo telesno od pomoč, marveč za zveličanje njegove duše. Pa ni samo dejanje ljubezni do bližnjega, ampak je tudi dolžnost vsakega vernika, tudi neduhovnika, da se briga za dušni blagor svojih tovarišev. To je dolžnost, ki jo nalaga obljuba svetega krsta in svete birmе. Katoliška akcija ni luksuz, je dolžnost vsakega človeka na tistem terenu, kjer vrši svoje stanovske dolžnosti.

Skušnja je dokazala, da so stara pravila, ki so nastala na osnovi že obstoječih organizacij, preokorna, da bi se z njimi dosegel ideal Katoliške akcije. Škof je naročil izdelavo novih pravil za intenzivnejše in pravičnejše delo pri Katoliški akciji. Nova pravila je potrdil 26. sept. 1936.

Škof v cerkvi

Najlepši naziv Cerkev je: Cerkev je naša duhovna mati. Po svetem krstu nas je rodila v nadnaravno življenje, v sveti birmi ga po svojih škofih utrjuje, v sveti Evharistiji in sveti pokori nam ga ohranja in veča, v zakramentu mašniškega posvečenja nam po svojih škofih naklanja vedno nove delilce zakramentov, duhovnike Kristusove. Po svojih škofih z naukom resnice odstranja iz družbe in src grozote teme, kaže lepoto življenja po božjih postavah ter tako rosi obilnost blagoslova božjega na naše življenje. Zato vzklika sveti Avgustin: »O sveta katoliška Cerkev, ti resnična mati vseh kristjanov, ti objemaš bližnjega s tako ljubeznijo in takim usmiljenjem, da najdejo pri tebi duše kaj več kakor le zdravje za svoje različne bolezni, ki jih tarejo zaradi njihovih grehov«.

Sveto mater, katoliško Cerkev smo zato dolžni spoštovati in ljubiti kot moramo spoštovati in ljubiti svojo rodno mater. Dolžni smo se ji pokoriti, kakor naj po božji volji poslušamo svojo zemsko mater. In koliko božjega blagoslova, koliko miru in sreče prinaša v družino spoštovanje, ljubezen in pokorščina materi, ki jo vodijo božje postavbe! Koliko blagoslova, koliko miru in sreče bi bilo v družbi, ko bi verniki vsepovsod spoštovali, ljubili in se pokorili materi Cerkvi, ki nas nezmotno uči živeti po božjih postavah.

Spoštovati Cerkev se pa pravi spoštovati papeža in svojega škofa. Ljubiti Cerkev se pravi ljubiti papeža in svojega škofa, da, tudi svojega škofa. Kajti brez škofov ni duhovnikov, ne zakramentov, ne vernikov in zato tudi ne Cerkev in odrešujočih sadov njenega dela. Pokoriti se Cerkvi se pravi, pokoriti se papežu in v svojem škofu. Pokoriti se Cerkvi se pravi celo pokoriti se Bogu po besedah sv. pisma: »Kdor vas posluša, mene posluša.« Zato pravi sveti Ciprian: »Ne more imeti Boga za očeta, kdor nima Cerkev za mater.« Svojega škofa smo torej dolžni spoštovati, ga ljubiti in se mu pokoriti ne zaradi njegovih odlik: učenosti, zgovornosti, svetosti itd., ampak zaradi njegove službe. Sveti Pavel uči: »Nas imej vsakdo za služabnike in oskrbnike božjih skrivnosti.« (1 Kor 4, 1.)

Po besedah svetega Pavla je Cerkev tudi skrivnostno naprej živeči Kristus med nami, je njegovo telo in mi smo udje tega telesa. Skupno s Kristusom živimo eno samo nadnaravno življenje, kot žive mladike eno življenje s trto, iz katere prejemajo svoje življenjske sokove. Zdravje trte je zdravje mladike, zdravje telesa je moč posameznih udov. Zato moramo ne le živeti v Cerkvi, ampak moramo tudi živeti s Cerkvijo, to je, stiske Cerkev morajo postati tudi naše stiske, njene bolečine tudi naše bolečine, njeno trpljenje tudi naše trpljenje, njeno veselje tudi naše veselje, njene naloge tudi naše naloge.

Ziveti s Cerkvijo se pravi živeti s svetim očetom, živeti s svojim škofom. S škofom živeti pa se pravi, njegove bolečine občutiti tudi kot svoje, njegove skrbi kot svoje skrbi. Živeti s škofom se zlasti pravi, poslušati njegove navsote in želje, podpirati njegovo htenje, skupno z njim se truditi za izvedbo načrtov in nalog, ki jih ima on.

Ne morimo se in ne varimo sebe! Cerkev more uspešno vršiti svoje poslanstvo le s sodelovanjem vernikov. Zato je po njih in zaradi njih doživljala svoje pomladi ali poletja, svoje jeseni ali zime. Po svojih vernikih in zaradi njih cvete ali vene, doživlja svoje zmage ali poraze. Njeni verniki so njena pomlad, njena zmagaj in njeno veselje, če sodelujejo z njo; njeni verniki so pa tudi njeni porazi, njene zime in njene bolečine, če stoji leno ob strani njenega dela ali celo ovirajo njeno poslanstvo.

Zavedajmo se, da Cerkev do njenih pomlad in njenih zmag niso nikdar pomagali niti sanjati niti nergati niti obupajoči niti trenetajoči, ampak pogumni sodelavci s škofi, sodelavci, ki so imeli pogum, nase sprejeti težo in vročino dneva in jo nositi, dokler jih Bog sam ni odpoklical k sebi. Skrbimo, da bo Cerkev pri nas doživela svojo pomlad! Postanimo pogumni sodelavci svojega škofa tam, kjer nas on hoče imeti. To naj bo naš dar, ki mu ga polni hvalečnosti poklanjamo ob njegovi 60 letnici.

Držimo se trdno svoje vere; bodimo v dno duše prepričani, da je Kristusova beseda, v katoliški Cerkvi govorena, resnična. V vseh zmotah in lažeh, ki nas obkrožajo, se držimo vere v vedno resnično božjo besedo, ki daje življenje. Ne verjemite nikomur, ki drugače govori, ki vas moti in hoče preobrniti evangelij Kristusov.

(Iz govorov in pastirskih pisem škofa dr. Gregorija Rožmana.)

Po njih ima naša Katoliška akcija značaj pravne osebnosti, ima lastne organizacije in je bistvena organizacija. Prijatelji starega načina dela so nasprotovali lastnim organizacijam. Zadeva je romala na najvišje mesto. Škof se je s 35 zastopniki našo Katoliško akcijo v javni avdienci predstavil papežu. Pismeno in ustno poročal o zgradbi, delu, načinu, metodi naše Katoliške akcije, z željo, da naj on odloči o njeni pravilnosti. Dobil je za svoje delo najvišje odobrenje in nepričakovano zadostneje. Papež je pred vsem svetom javno priznal pravilnost naše Katoliške akcije. O njej je pisalo vatikansko glasilo »L'Osservatore Romano«. Zahvalil se je papež državnemu tajniku Pacelliju pismeno in je ustno navdušeno govoril o naši Katoliški akciji drugim škofom, tako da je denstovski škof vprašal našega škofa: »Povejte mi, kakšno Katoliško akcijo pa imate pri vas, da mi je skoraj ves čas moje avdiencie papež samo o njej govoril!« Ljubljanska sinoda iz leta 1940 je pravila uzakonila. Katoliška akcija je že izdajala več listov. Danes vodi knjižno zbirko »Naša pot« in izdaja »Revijo Katoliške akcije«.

Kako mu je ljuba, priča njegova vnema za razvoj Katoliške akcije. Delo pri njej je vestna dolžnost. Kdor se ga izogiba, zakrivi grešno malomarnost; ne bo brez velikega greha. Priganja k delu z nenavadno oestro želimo, da bi v tej točki ne bil prerok. Na žalost pa mu čas daje prav. On je škof slovenske Katoliške akcije!

SGARAVATTI SEMENTI S. A., PADOVA

Sementi di Ortaggi, Foraggi ecc.
Semena za zelenjavo, krmila itd.

Chiedere offerta. — Zahtevajte ponudbo.

Letalska spremljiva je prispela nad obalo v Tunisu. Pripeljala je nove čete in potrebščine.

Livorno spet vodi – pa še kako!

Kmalu bodo postala ugibanja o novem državnem nogometnem prvakovi odvisna. Motiv, ki se v naših nogometnih poročilih že dolgo pojavlja – Livorno vodi – je dobil večerjo še posebej poudarek. Po 23. nedelji nogometnega prvenstva, in to prav po nedelji, ko smo pričakovali krizo na vrhu razpredelnice, smo doživeli dvojno presenečenje: Livorno je odpravil Ambrosiano s 4:2, Milano pa je z rezultatom 1:0 odigral obe točki stremelje enajstorici Torina. To se pravi, da se je Livorno spet pomaknil za dve točki naprej in se je odtrgal od nasledovalcev kar za štiri točke. To je razlika, ki jo bo težko nadoknaditi v nadaljnjih sedmih tekmah in vse manj verjetno postaja, da bi bil kdo drugi letošnji državni prvak kakor Livorno.

Nepričakovano dobro so se držali včeraj igralci Juventusa, ki so odpravili enajstorico Barija s 5:0. Tako se je Juventus spet tesno približal paru, ki se bo po trenutnih izglelih boril za drugo mesto. Torino in Ambrosiana imata namreč sedaj po 30 točk, Juventus pa 29. V Triestu so imeli v gosteh Benečane. Igra je bila živahna, močvilja pa približno enako močni, kakor nam pove izid 1:1. Največ gledalcev so imeli vsakelej v Rimu, kjer so gledali domači derby med Romo in Laziem. Zmagala je Roma z izidom 0:1, kar pomeni za prijatelje lanskega državnega prvaka prijetno presenečenje.

V naslednjem objavljamo pregled včerajšnjih rezultatov v prvem razredu:

- Milano: Torino 1:0
- Firenca: Fiorentina: Atalanta 2:0
- Genova: Genova: Bologna 3:1
- Livorno: Livorno: Ambrosiana 4:2
- Trieste: Triestina: Venezia 1:1
- Vicenza: Vicenza: Liguria 1:1
- Rim: Roma: Lazio 1:0
- Torin: Juventus: Bari 5:0

Vrstni red in točke: Livorno 34, Torino in Ambrosiana po 30, Juventus 29, Genova 27, Milano 26, Bologna in Fiorentina po 24, Lazio in Atalanta po 22, Roma 20, Bari 18, Triestina in Liguria po 17, Vicenza 15, Venezia 13.

Spezia spet na vrhu

V drugem razredu državnega nogometnega prvenstva se je prav dobro odrezala enajstorica Napoli, ki je odpravila vodilno Pro Patrio s 3:0. Ta se je morala umakniti s prvega mesta in napraviti prostor za Spezio. Z istim izidom je

namreč Spezia porazila Sieno in se z boljšo razliko golov postavila na prvo mesto razpredelnice poleg Modene in Pro Patrie.

- Podrobni izidi so bili: Novara: Pisa: Novara 1:0, Modena: Modena: Savona 3:1, Ancona: Anconitana: Udinese 3:2, Padova: Palermo: Padova 1:0, Napoli: Napoli: Pro Patria 3:0, Alessandria: Alessandria: Pescara 0:0, Brescia: Brescia: Cremonese 2:1, Spezia: Spezia: Siena 3:0, Roma: Mater: Fanfulla 2:1.

Vrstni red in točke: Spezia, Modena in Pro Patria po 30, Napoli in Pisa po 29, Brescia 27, Padova 26, Cremonese 24, Fanfulla 23, Anconitana 22, Pescara 20, Udinese in Novara po 19, Siena in Alessandria po 17, Palermo 16, Savona in Mater po 15; Napoli, Siena in Mater imajo še po eno tekmo v dobrem, Palermo Juve pa tri.

Ponovna zmaga pokrajinskega prvaka

Na turnirju devetorice je odnesel Bradeško (Korotan) naslov prvaka

V športni dvorani pri Mikliču je bilo včeraj dopoldne spet nenavadno živahno. Na vrsti so bile končne tekme tritedenskega turnirja devetorice najboljših ljubljanskih igralcev namiznega tenisa. Gledalci so prišli na svoj račun, videli so nekaj lepih partij, tekmovalcem samim pa je bila dana obilna možnost, da se je preizkusil vsak z vsakim. Najurejši v sukanju malega teniskega loparja je bil spet mladi Korotanec Bradeško, ki je premagal vse nasprotnike. Izgubil ni niti ene partije in je ponovno potrdil sloves pokrajinskega prvaka.

Edini, ki bi mu verjetno lahko vzel točko (ne pa zmagel), je bil njegov klubski tovariš Merala. V tretjem setu je vodil Merala proti Bradešku z 18:13, nenadno pa je začel popuščati in vtis je bil, da je hotel prepustiti zmago svojemu klubskemu tovarišu. Gledalci so seveda protestirali, izid te partije pa je bil 21:16, 12:21 in 21:19. Ker smo načelno proti vsakemu pomaganju na športnih tekmah, omenjamo zadevo kot senčno stran včerajšnjega turnirja. Dolžnost vsakega športnika je, da se bori z vsemi silami za častni uspeh in da se pri tem niti najmanj ne ozira na koristi klubskega tovariša!

V ostalem je Hermes tudi ta turnir spretno vodil, uspeh pa je v tem, da imamo sedaj zanesljivo lestvico devetorice najboljših:

1. Bradeško (Korotan), 8 zmag, 0 porazov, 8 točk.
 2. Strojnik R. (Mladika), 6 zmag, 2 poraza, 6 točk.
 3. Bogataj (Herm.) 5 zmag, 3 porazi, 5 točk.
- To bi bili torej klubski prvaki in prvi trije zmagovalci turnirja, ki je trajal tri nedelje. Naslednja tri mesta si delijo Keržič (Mladika), Poženel (Hermes) in Recek (Mladika), ki so dosegli ob pol 9. V sredo se bodo prodajali izključno le sedeli v dvorani in na balkonu. Posamezna oseba sme dobiti največ štiri sedele. Stojišča pa bodo v prodaji v četrtki 11. t. m. To je potrebno zaradi tega, da olajšamo obiskovno nakup. Obiskovno prosimo, da v lastnem interesu to upoštevate in se po tem tudi ravna. Na sporedu simfonienega koncerta so dela Schuberta, Tartinija, Santila in Liszta.

Na pepelnico, v sredo 10. t. m. bodo igrali v Drami »Ode naš...« Sedem podob iz življenja, ki razlagajo miselnost vsebinsko Gospodovo molitve. Začetek bo ob 17. Cene so značane od 15 lir navzdol.

Za nagovore ob obletnici kronanja papeža Pija XII., vam bo zelo dobro služila knjžica »Naš oče...« delo skrbi in očetovske ljubezni Pija XII. za trpečo človeštvo. Cena ena lira. Razširimo to sodobno in klasično za nas tako koristno in potrebno knjižico.

Podporni akt za zdravniške vdove vabi člani na občni zbor, ki se bo vršil s običajnim dnevnim redom v nedeljo, 28. marca ob pol 15 v restavraciji »Cinkole«, Poljanska cesta.

Ponesrečenel v Ljubljani. Smrtno se je ponesrečila Marija Strukljaja, 92 letna mestna uboga, ki je padla po stopnicah in se močno poškodovala po glavi. Prepeljana je

Le malo je še belih lis na zemljevidih, ki še čakajo človeka, da bi jih raziskal. K njim spada predvsem vzhodni del Tibeta, ki ga prištevamo k najvišjim in z nedosegljivimi težkočami dosegljivim gorskim planotam sveta, ki je hkrati ena najbolj zanimivih pokrajin Azije. Ta gorska planota, ki jo obdaja povirje Jangeekjanga in Hoangha, je obljubena z jako primitivnimi ljudskimi plemen in tu živijo tudi izredne živali, ki jih drugje ni najti. Dalje pa so v teh pokrajinah najhujša nasprotja drugo tik drugače: vroče, bohotno tropsko rastlinstvo poleg ledenih alpskih krajev; rodovitni travniki zraven samotnih step, ki se iz njih dvigajo po 7800 m visoke gore. Te zanimive pokrajine je prepoznal, raziskal in opisal nemški raziskovalec Ernst Schäfer, ki v svojem opisu teh krajev pravi med drugim:

»Domačini so nam pripovedovali, da bivaajo 3–4 dni hoda proti jugovzhodu od Jekunda »beli jeleni«. Plah, velike živali so bivalo samo v skalnatih soteskah blizu meje večnega snega med goščami vrbovja in rododendrona. Ta svet je bil politično neodvisen in so ga vladale oblasti iz Lhase. Prepovedano je bilo streljati bele jelene in kdor bi bil to storil, bi bil zapadel najhujšim kaznim, ker smatrajo bele jelene za svete živali. Toda mi smo preslepili oblasti, češ da gremo na lov na medvede.

Ko se je začelo svitati, smo bili že na konjih. Pripravljali se je čist, jasen dan. Komaj smo jezдили eno uro, smo prišli na prva slemena gora in smo zagledali velike črede gazel. Kmalu zatem smo videli sledi živali neke jelenje vrste, ki je morala biti zares mogočena rasti. Ne da bi črhnil besedo, vsi vneti za lov, smo koj začeli hiteti za temi sledmi. Mnogo kilometrov smo jezдили čez planjave, ko smo se začeli vzpenjati na gorska slemena. Hitro smo skočili s konji; takoj sem sprevlel, da mora tu bivati beli jelen. Izsedli smo, da je moral jelen pred nami skakati po po-bojih navzdol. Videti je bilo, kje je počival in kje je spet zavil na svojo pot. A kot bi trenil, se je začelo tik pred menoj šumenje grmovja, kamenje je zdrčalo navzdol in slišal sem topotanje kopit neke živali. Planil sem naprej in sem zagledal kratko, blestečo se rogovje, nato pa sivosrebrn vrat in spomnil sem se, kako nas je bel jelen moral izsediti in je bil na begu. V telj odločilni

V kraljestvu »belega jelena«

Lov na izredno žival na tibetski planoti

sekundi sem se obvladal, da sem ostal miren in sem pripravil puško za strel. Kakih 100 m pred menoj se je nenadoma pojavil jelen, ki je hotel planiti na bližnji greben. Brž sem ustrelil. Toda jelen je divjal dalje in zavedel sem se, da mu bo treba preteči le še nekaj metrov, pa se mi bo za zmeraj izgubil. Prav tedaj, ko je hotel jelen izginiti, sem pripravil puško drugič za strel. Počilo je, jelen je izginil, toda vedel sem, da je že moj. Zdrvil sem po hribu navzdol in že sem stal pred prvim tibetskim belim jelenom, ki ga je ubila puška belega človeka. Kroglja ga je zadela med pleča in mu upihnila življenje. Zdal sem imel priliko, da si ogledam to izredno žival. Jelen je imel le osem rožičkov na rogovju in je glede na to podobno našim jelenom bolj kakor azijskim sorodnikom. Njegova podolgovata, plemenita glava vpliva s svojo belino kot nekaj zares posebnega med živalstvom.

Ko sem bil ves nor od veselja zaradi uspešnega lova, nisem niti malo slutil, da je tibetski beli jelen žival, ki je skoraj iste vrste z jelenom iz prazgodovinske dobe, ki je nekoč bival na naših evropskih tleh. Zdal sem bil še enkrat bolj vesel svojega uspeha. Z lova na to »sveto žival« smo se vračali vsi v največji zadovoljnosti.

99.

Komaj smo zlezli iz kabin, so se nam približali — časniki poročevalci. Lepo smo se jim postavili za dober posnetek. Potem pa smo jim morali natančno popisati naše burne doživljaje. To bo res izredno zanimiva novost za naše bralce, so rekli gospodje poročevalci, ki imajo dandanes povsod mogočeno besedo.

100.

Meni so očetovi tovariši pripravili lepo presenečenje. Podarili so mi velik, srebrn pokal, da sem ga komaj držal. Poveljnik letališča mi je govoril, da sem se izkazal kot pravi mož — celo pri pristanku. Toda bolj kot pokala in pohvale sem bil vesel naše srečne rešitve.

Drobna ljubljanska kronika

Pojasnilo glede oblačilnih kart. Mnogi si niso na jasnem, kako se sme uporabljati oblačilna karta. Karte so izdane za 14 mesecev, in sicer so veljavne za november in december 1942 ter veljajo še za vse leto 1943. Arabske številke od 1–40 se smejo uporabiti do konca marca 1943 od 1. aprila do konca avgusta številke 41–80, za ostale mesece pa še ostale številke 81–120. To velja za vse karte odraslih oseb. Za sukanec, svilo in prejšnje doletenih 9 črk ABC od 1. do vključno 1. Za prvih 5 mesecev samo črke ABC od 1–4, dalje do konca avgusta črke DEF in ostale za zadnje 4 mesece tekočega leta. — Rimske številke so določene za hišno perilo, odeje itd. Številke in črke ki se v določenih rokih ne uporabijo, obdrže kupno moč do konca leta. Torej ne kakor nekateri mislijo, da te točke zapadejo po določenem roku.

V počastitev spomina blazopokojnega župnika gda. Janka Barleta sta darovala gg. Ela in Kari Prelog, Ljubljana, lir 500. Društvo slepih, Ljubljana. Iskrena hvala!

Zahvala. Vincencijeva konferenca v Trzinu se je lepo zahvalnje za lir 150, ki so ji ji darovali neimenovane mesto vane na grob pok. g. županičca Rudolfa. Bog povrnil!

Obvestilo frančiškanske župnega urada. Po kanonu 470. § 1. cerkvenega prava ima vsak župnik dolžnost voditi farno kartoteko (status animarum), farani pa so dolžni dati potrebne podatke. Naša župnija te kartoteke še nima. Zato vas naprošamo, da sprejmete popisne liste ter jih izpolnite po navodilih donalcev. Ker je kartoteka predvidena kot stalna ustanova, bo treba vanjo sproti vsakršni vso spremembe. Zato je potrebno, da prijavite vsako preselitev v faro, izselitev iz fare in selitev v faro. To velja za cele družine in posameznike. Z ureditvijo kartoteke bo precej dela. Zato naprošamo vse naše posestnike, hišne upra-

vitelje, hišnike kakor tudi vse ostale, da nam po svojih močeh pomagajo in popise polet čimprej izpolnijo. Potrebna navodila in pojasnila dobite v župnijski pisarni vsak delavnik od 10 do 11 pri mizi »starna kartoteka«.

X. simfonien koncert bo v ponedeljek, dne 13. t. m. v veliki unijski dvorani pod vodstvom dirigenta Draga M. Sijanca. Predvaja se bo začela v sredo, dne 10. t. m. dopoldne ob pol 9. V sredo se bodo prodajali izključno le sedeli v dvorani in na balkonu. Posamezna oseba sme dobiti največ štiri sedele. Stojišča pa bodo v prodaji v četrtki 11. t. m. To je potrebno zaradi tega, da olajšamo obiskovno nakup. Obiskovno prosimo, da v lastnem interesu to upoštevate in se po tem tudi ravna. Na sporedu simfonienega koncerta so dela Schuberta, Tartinija, Santila in Liszta.

Na pepelnico, v sredo 10. t. m. bodo igrali v Drami »Ode naš...« Sedem podob iz življenja, ki razlagajo miselnost vsebinsko Gospodovo molitve. Začetek bo ob 17. Cene so značane od 15 lir navzdol.

Za nagovore ob obletnici kronanja papeža Pija XII., vam bo zelo dobro služila knjžica »Naš oče...« delo skrbi in očetovske ljubezni Pija XII. za trpečo človeštvo. Cena ena lira. Razširimo to sodobno in klasično za nas tako koristno in potrebno knjižico.

Podporni akt za zdravniške vdove vabi člani na občni zbor, ki se bo vršil s običajnim dnevnim redom v nedeljo, 28. marca ob pol 15 v restavraciji »Cinkole«, Poljanska cesta.

Ponesrečenel v Ljubljani. Smrtno se je ponesrečila Marija Strukljaja, 92 letna mestna uboga, ki je padla po stopnicah in se močno poškodovala po glavi. Prepeljana je

bila takoj v bolnišnico, a je niso mogli ohraniti pri življenju. — Hudo se je poškodovale še druga mestna uboga 89 letna Jožeta Kuchlova, ki je padla in si zlomila levico. — Marija Mozetičeva, 52 letna žena usnarjarske se je hudo poparila s krompom po vratu in obrazu. — Železniški delavec, 32 letni France Debevo je padel po stopnicah in si zlomil desno nogo. — France Jurčevič, 26 letni tehnik se je hudo ranil v levo roko. — Marija Filipčeva, 50 letna kuharica je padla po stopnicah in si zlomila levico. — Siabina Ignac, 21 letni železniški ključavničar je padel vodo metrov globoko in dobil notranje poškodbe.

Mohorjani, ki žele naročiti mohorjeve knjige za leto 1943 se vlnudno naprošajo, da o skra se ta teden. Naročniet, znaka 30. Vir. Naročnino sprejema tudi Ljudska knjižica, Miklošičeva cesta 7-I.

V Ljubljani umrl ob 26. februarja do 4. marca 1943: Drogenek Anton, 30 let, dijak, Vidovdanska c. 9; Malenšek Janez, 66 let, železniški vpočojenec, Videmska ul. 9; Gačnik Slavko, 4 leta, sin gostilničarja, Rožna dolina, c. 11-3; Brajer Ivana, 63 let, vpočojenka tob. tovarne, Litjaska c. 9; Gregorin Rozalija, roj. Ongaro, 77 let, vdova odvetnika, Cesta Viktorja Emanuela 111, št. 21; Barle Janko, 67 let, župnik, Sv. Florjana ul. 18; Rot Franc, 68 let, trgovaški potnik, Za družna ul. 3; Kovarčič Terezija, roj. Wohl-gemuth, 71 let, vdova fin. inšpektorja v p. Pleteršnikova ul. 24; Kralj Ivana, roj. Der-mastja, 77 let, vdova želez. uslužbenca, Bezenkova 13; Zore Božena, 1. meseč, hčerka zvančarika, Sv. Marka ul. 16; Devet Marija, roj. Zele, 82 let, vdova železničarja, Vidovdanska c. 9; Jurak Jaka, 54 let, zlatnik, Vir-dovdanska c. 9; Jesih Peter, 86 let, občinski ubožec, Vidovdanska c. 9. — V ljubljanski bolnišnici umrli: Hribar Terezija, 73 let, hišnica, Natlačenova ul. 19; Domceli Miro, 87 let, trg. potnik, Cesta v Rožno dolino 12; Golias Antonija, 75 let, zasebnica, Galjevska 12; Grafenauer Ciril, 45 let, uradnik drž. žel.

Koroška ul. 10; Suštaršič Marijan, sin skladiščnika, Rožna dolina, c. 1-29; Zamljen Ana, 15 mesecev, hči dinarice, Zaloška c. 45; Presetnik Slavko, 8 let, sin posestnika, Smartno 1, obč. Polje; Jakomin Frančiška, 48 let, Kozarje 10, obč. Dobrova; Zapešek Magdalena, 41 let, dinarica, Vodovodna c. 19; Knez Ana, 72 let, vponj, tobačne tovarne, Kolizejska ul. 2; Zupan Jože, 76 let, bivši posestnik, Smartno ob Savi 14, obč. Polje; Porehar Antonija, 5 mesecev, hči dinarica, Vrhopole 6, obč. St. Vid pri Stični; Skoberne Katarina, roj. Zdove, 80 let, vdova posestnika, Pleteršnikova ul. 16; Skofje Ottilija, roj. Cerar, 43 let, žena mesarja, Stari trg 7; Zarnik Avgust, 46 let, čevljar, po-moščnik, Cesta na loko 23; Hajban Rudolf, 66 let, sodni ofic. v pok., Križevniška ul. 8.

Prodaja krvavice
Sindikat mesarjev in klobasčarjev v Ljubljani, obvešča cenj. občinstvo, da se bodo v torek, dne 9. marca ob pol 7 do 11 dopoldne prodajale krvavice na mesarske knjižice.

Naznanila
RADIO. Turek, 9. marca. 7.30 Pisana glasba — 8 Napoved časa — 9 Poročila v italijanski — 12.30 Plošče — 12.30 Poročila v slovenski — 12.45 Operetna glasba — 13 Napoved časa — Poročila v italijanski — 13.10 Poročila Vrhovnega Poveljstva Oboroženih Sil v slovenski — 13.45 Operna glasba na ploščah — 14 Poročila v italijanski — 14.10 Operna glasba na ploščah — 14.30 Koncert tria »Emona« — 15 Poročila v slovenski — 17 Napoved časa. Poročila v italijanski — 17.15 Koncert pianista Marijana Lipovška — 17.35 Pisana glasba — 19 »Govorimo italijansko« poučuje prof. dr. Stanko Leben — 19.30 Poročila v slovenski — 19.45 Valčki, polke, mazurke — 20 Napoved časa, Poročila v italijanski — 20.20 Komentar dnevnih dogodkov v slovenski — 20.30 Radio za družino — 21.15 »Devet Beethovnovih simfonij« — 22 Predavanja v slovenski — 22.10 Veselo glasbo vodi dirigent Gallino — 22.45 Poročila v italijanski.

OPERA. Turek, 9. marca ob 17: »Slepa miša. Opera. Izven. Cene od 28 lir navzdol.

DRAMA. Turek, 9. marca ob 17.30: »V Ljubljano ga dajmo. Izven.

LEKARNE. Nočno službo imajo lekarne: dr. Plecoli, Blewaisova c. 6, mr. Hočevar, Celovška c. 62 in mr. Garts, Moste, Zaloška cesta 47.

Poizvedovanja
Zgubila sem na glavnem kolodvoru pri postajnih blagajnah šolsko aktovko s knjigami II. razreda meščanske šole. Prosim najditelja, naj jo odda na naslov: Sonja Koroj, Sv. Petra cesta 38.

S. S. VAN DINE:

15

Umorjeni Kanarček

»Ali jih niste morda odprli vi iz kakršnega koli razloga? Pomislite dobro!«
»Ne, gospod,« je dejal in odločno odkimal.
»Trdite torej, da nihče ni prišel v plesalnikino stanovanje skozi vežo, potem ko je gospodična odšla?«
»O tem ni nikakega dvoma. Zagotavljam vas, da nisem med službenim časom včeraj niti za hip zapustil svozega mesta in nihče bi ne mogel iti mimo mene, ne da bi ga videl. Namo neka oseba je prišla in vprašala po njej...«
»Torej je le prišel nekdo! Je vzkliknil Markham. »Kdaj? Kaj se je zgodilo? Dobro premislite, preden odgovorite!«
»Ni posebnega ni bilo,« je dejal mladenič ves prestrašen. »Nek moški je prišel, pozvonil na njen zvonec in takoj nato odšel.«
»Nikar se ne brigajte za to, če je stvar važna ali ne — mu je hladno in odločno dejal Markham. »Ob kateri uri je prišel ta človek?«
»Okrog pol desetih.«
»Kdo je bil to?«
»Mladenič, ki je tudi prej že prišel večkrat. Njegovega imena pa ne vem.«
»Pripovedujte mi natančno, kako je bilo,« mu je dejal Markham.
»Spively je zopet požrl slino in si ovlažil ustnice. Nato pa je začel pripovedovati:

»Priatelj je vstopil in šel k vratom stanovanja. Dejal sem mu: »Gospodične ni doma.« On pa je kljub temu šel k vratom in mi dejal: »Pozvonil bom, da se prepričam.« V tem trenutku se je zasvetila lučka na telefonski deski in pustil sem ga samega ter se odzval pozivu. Prijatelj je pozvonil in potikal na vrata. Seveda se nihče ni oglašil. Mladenič se je takoj vrnil in dejal: »Mislim, da imate prav.« Dal mi je pol dolarja in odšel...«
»Ste ga zares videli oditi?« Markhamov glas je izdal razočaranje.
»Seveda sem ga videl. Pred hišnimi vrati si je prižgal cigareto in krenil proti Broadwayu.«
»Rožnati listi padajo drug za drugim,« se je leno oglašil Vance. »Položaj postaja silno zabaven.«
Markham se ni hotel izgubiti zadnjega upanja, da bi našel rešitev te skrivnostne zadeve, zato je vprašal dalje:
»Bi mi mogli opisati mladeničevo zunanost?«
»Spively se je zbral in odgovoril z vneto, ki je izdajala, da se je za obiskovalca zelo zanimal.
»Bil je videti precej odličen... star kakih trideset let. Obleden je bil v večerno obleko, imel je elegantne čevlje in vilen srnjak z majhnimi gubicami...«
»Kako? Kako?« je vprašal Vance s hlinjeno nevernostjo in se naslonil na naslanjalo divana.
»Svileno srnjak in večerno obleko? To je ne navadno!«
»Saj se mnogi tako oblačijo,« je prizanesljivo pojasnjeval Spively. »Je pač taka moda za ples.«
»Govorite resno?« Vance je bil videti ves presenečen. »Moral se bom o tem zanimati... In ko je gospod obstal, da bi si prižgal cigareto, jo

je brez dvoma vzel iz ploščate in podolgate škatlice, ki jo je imel spravljeno v žepu telovnika?«
»Mladenič je z začudenjem in občudovanjem pogledal Vanceja.
»Kako morete vedeti to?« je vzkliknil.
»To je čisto preprosta ugotovitev,« je pojasnil Vance. »Podolgate cigarete doze so zelo primerne večerni obleki s svileno srnjak!«
Jasno je bilo, da je Markham nevoljen zaradi Vancejevega vmešavanja in je posegel v razgovor, da bi mladenič mogel nadaljevati svoje opisovanje.
»Njegovi lasje so bili skrbno poglajeni. Videlo se je, da so precej dolgi, vendar pa so bili pristriženi po zadnji modi. Imel je majhne brčice in rdeč nagelček v gumbici. Nosil je usnjate rokavice.«
»Praveti Brummel, pri moji veriti!« je zamrmral Vance.
Markham, ki ga je še vedno obvladovala misel na nočne lokale, je nagrbnil čelo in vzdihnil: Vancejeva opomba je usmerila njegove misli v precej neprijetno stran.
»Je bil mladenič visoke ali nizke postave?« je vprašal.
»Ni bil zelo visok... Približno tako visok kot jaz...« je odvrnil Spively; »precej vitek...«
Iz njegovega glasu je bilo mogoče spoznati, da je za omenjenega mladeniča čutil precejšnje občudovanje, kakor da bi v njem našel svoj vzor elegancije. To občudovanje in razkošna obleka mladega telefonista nam je precej jasno pokazala, kakšen je moral biti obiskovalec, ki je snoči okrog desetih prišel obiskat umorjeno plesalko.
Ko je Spively odšel, se je Markham dvignil in šel preko sohe skoraj zavil v oblak dima svoje cigare, medtem ko ga je Heath gledal z namrš-

nimi obrvmi. Tudi Vance se je dvignil, se pretegnil in dejal:
»Zdi se mi, da je glavno vprašanje ostalo nerešeno; kako neki je mogel priti v sobo morilec lepe Marjete?«
»Veste, gospod Markham,« je nenadoma izjavil navednik, »vprašujem se, če naš prijatelj ni prišel semkaj že prej, popoldne... Morda je prišel skozi stranska vrata, preden je vratar ta zaprl. Morda je vstopil z vednostjo gospodične Odell in morda ga je sama skrila, ko je prišel drugi prijatelj, da jo odvede k večerji...«
»Tudi to je mogoče,« je odvrnil Markham, »pohkljite zopet sobarico in videli bomo, kaj moremo spraviti iz nje.«
Ko je ženska zopet stala pred njim, jo je vprašal, kaj je delala prejšnjega dne popoldne. Izvedel je, da je okrog štirih popoldne odšla v mesto nakupovati in se je vrnila okrog pol šestih.
»Ali je imela gospodična Odell kakega obiskovalca, ko ste se vrnila?«
»Ne, bila je sama,« je naglo odgovorila ženska.
»Ali Vam ni povedala, da je dobila kak obisk?«
»Ne, gospod.«
»Ali bi ne bilo mogoče, da bi bil kdo tukaj skrit, ko ste se vrnila?«
Ženska se je začudila in bila je videti celo nekoliko vznemirjena.
»Kam neki naj bi se bil skril?« je vprašala in pogledala okrog sebe.
»Skrivališče je vse polno... Lahko bi se skril v kopalnici, v kateri izmed omar, pod posteljo, za zavese...« ji je pojasnjeval Markham.
Ženska je odločno odkimala.

IMMINENTE - PRIMODNI SPOROD
CINE KINO
TELISIR DAMORE
LJUBAVNI NAPOJ
MARGHERITA CAROSIO
ARMANDO FALCONI
ROBERTO VILLA
UN FILM DI PRODUZIONE
FILM E TV ITALIA
ROMA - LUX
DISTRIBUITO DA
SIO & VON A. PALERMI

Vendita all'asta
Dražbena razprodaja
giovedì 11 Marzo 1943
XXI, alle ore 10, presso la Sede dell'Ente confisca beni ai rivoltosi, Piazza Napoleone No 7/2 in Ljubljana, si venderanno all'asta, sulla base di perizia in lire 19.300, macchinari e materiale della falegnameria Jevnikar Antonio. Condizioni vendita visibili presso Ente.
Venerdì 11. marca 1943/XXI ob 10 se bodo prodajali na dražbi na sedežu urada za zaplenbo premoženja upornikov, Napoleonov trg št. 7/2 v Ljubljani, na podlagi ocenitve Lir 19.300, stroji in material mizarja Ant. Jevnikar. Pogoji razprodaje so na vpogled pri uradu.
Il Commissario Straordinario — Izredni komisar
Avv. LUIGI PILO

Mali oglasi
Kupimo
Seno in slamo kupuje
GOSPODARSKA ZVEZA
Ljubljana, Bleiweisova 29
Pisalni stroj
v dobrem stanju ali v neuporabnem, lahko tudi c. r. lica, stalno kupuje in plača najvišje cene. »Everest«, Prešernova 44. k
Pohištvo
Visoke omare
dobro ohranjene in kuhinjske kredence, mize ter razno drugo pohištvo, si lahko nabavite po ugodni ceni v trgovini Ogled. Mestni trg 3, vhod skozi vežo. (š)
Krasna samska soba
s kavčem, visoko in nizko omaro ter jedilna kredenca itd. vse kot v novem stanju za skupno ceno 4800 lir napredaj. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 1553. (š)
Poizvedbe
Izgubil sem denarnico z osebno legitimacijo in drugimi za mene jako važnimi listinami. Najdi-telj naj jo odda v upravi »Slovenca« proti lepi nagradi.
Izročila se je biserna ogrlica z briljantno zapenko. Pošten najditelj se naproša, naj jo odda proti dobri nagradi v podružnici »Slovenca« na Miklošičevi cesti 5.

KINO UNION 22-21
Odličan film iz življenja mladih deklet
»TRI PRIJATELJICE«
V glavni vlogi: Lilla Silvi, Roberto Villa, Irasema Dillan, Carla di Poggio in drugi.
Predstave: ob delavnikih ob 18 in 19.15; ob nedeljah in praznikih ob 10.30, 12.30, 14.30 in 19.30.
KINO SLOGA 27-30
All ne poznate še zadnjih pustolovščin Georga Formby-a? — Oglejte si jih v filmu
»NE IŠČI GORJA«
In nasmejati se boste do solz. V glavni vlogi: George Formby, Garry Marsh, Martita Hunt. — Predstave ob običajnih urah!
KINO MATICA 22-41
Radi izrednega zanimanja za film, ga predvajamo pri vseh današnjih predstavah, to je ob 14.30, 16.30 in 18.30
»DUNAJSKA KRI«
Največji slager sezone! Willy Forstova umetnina! Po opereti Joh. Straussa. Film sijajne glasbe, nepretrganega humorja, plesa — Willy Fritsch, Maria Holst, Hans Moser, Theo Lingen...

GIUSEPPE LUGO
GIUSEPPE LUGA
HA INCISO ESCLUSIVAMENTE PER LA
SO SNELI IZKLJUČNO LE NA PLOŠČE
CETRA
LE PIU BELLE CANZONI DEL FILM
NAJLEPŠE PESMI IZ FILMOV
MILIARDI CHE FOLLIA - BOGASTVO IN SRECA
e SENZA UNA DONNA - BREZ ŽENE
DEI QUALI E PROTAGONISTA — V KATERIH JE GLAVNI IGRALEC
MILIARDI CHE FOLLIA!
(di Lazzaro Dole) Canzone ritmo allegro
CAVALLINO CORRI E VA
(di Lazzaro Bruno) Canzone caratteristica
PICCOLA MIM!
(di Lazzaro Dole) Canzone ritmo moderato
MILIONARIO CHE FOLLIA
(Bixio-Nisa) Canzone ritmo allegro
SENZA UNA DONNA
(Bixio-Nisa) Canzone ritmo allegro
IO NON POSSO CANTARE ALLA LUNA
(Bixio-Nisa) Canzone serenata
S. A. CETRA Viale Poggio Imperiale 54
FIRENZE — Telefono 22-860

Korenje, rumeno kolerabo
in krmilno peso prodaja
od petka, 5. marca dalje
GOSPODARSKA ZVEZA
v svojih skladiščih v Mat-strovi ulici št. 10.
Brezove metle dobite
pri Gospodarski zvezi v
Ljubljani, Bleiweisova 29.
Več gramofonov
prvovrstnih znamk in več-
jo izbijo dobro ohranjen-
nih plošč, po solidni cenli
proda trgovina Ogled.
Mestni trg 3, vhod skozi
vežo. (š)
Prodamo
Semena za vrt in polje
dobite v trgovini Dominik
BEZENŠEK, Miklošičeva
cesta št. 6 (palača Ljud-
ske pozojilnice). (l)
Službe
Dobe:
Pridnega in poštenega
vajenca in pomočnika
sprejemem za tapetniško
obrt. Jerman Franc, ta-
petnik, Novo mesto.
Posestva
Parcele
že od 23.000 lir proda re-
aliteta pisarna Prista-
veo Franjo - Ljubljana,
Cesta Arielle Rea št. 2.

Ljubezen
Kristine Homanove
»Moja pesem — umetnost, ne, o umetnosti sko-
raj ne bi mogla govoriti, čeprav sem študirala in
se vadila z vso svojo močjo; toda, da bi lahko go-
vorila o umetnosti, bi jo morala obvladati bolj
sproščeno, bi morala prepevati iz ljubezni do
umetnosti same. Tega pa ne morem, žal, ne do-
rem!«
»Učila sem se petja za svojega očeta, za očeta,
ki sem ga ljubila bolj kot vse na svetu. Moja
takratna učiteljica — ah, bila je tako velika umet-
nica — je tako želela, da bi me dvignila v slovito
pevko; da bi pela po svetu, da bi sprostita svoj
glas in dosegla kaj velikega. Tudi sama sem ve-
rovala vase in si prizadevala; oblikovala in kovala
sem svoj značaj in izgovarjala v umetniškem priza-
devanju. — Vendar, prav tako rada, da, še rajši
sem vse opustila, ker je oče tako želel. Ugodila
sem mu s pridržkom, to pa zaradi resnice in svobo-
bode. Vse je bilo v tistih časih tako težko. Moj
ljubi oče me ni razumel. Za visoko ceno in z ve-
liko srčnostjo sem si kupila takrat svojo trpkdo
brinjo. Bilo je vse zaman. Oče je umrl. In moj glas
je prav tako zamrl. Pet let je od tega, od kar spet
pojem. Pojem spet za človeka. Ne, prava umetnica
res nisem!«
Vsa vitka in gibka je stala ob črnem klavirju,
oblečena v belo, mehko obleko, na katero je pa-
dala večerna svetloba. Tiho in pazljivo se je do-
taknila njena roka velike plošče, dišeče po plame-

nitem lesu in pokrila klavir. Potem je rekla čisto
tiho:
»Sem samo žena.«
Tudi Eriku Bergenu je rada pela, zelo rada.
Čutila je, da ima čutečega in razumnega poslu-
šalca. Tako hvaležno jo je poslušal, da jo je ve-
selilo in ganilo.
Kristina mu je veliko pela; vse plemenite in
vroče pesmi, velike arije in prelepe italijanske
cerkvene pesmi.
Mlada tačica ni več zbežala s svojega mesta
na verandi, kadar je prišel.
Pisatelj Bergen se je seznanil z vso njeno
glasbeno zakladnico.
Zaupala mu je tudi vsako cvetko, vsako ple-
menito sadno drevo na vrtu.
Njegov roman je rasel in se razvijal v to-
ploti nekoga, ki ga je poslušal z globokim zani-
manjem.
Tako je šlo skozi vse poletje.
Na sprehođu po jesenski pokrajini.
Prišla je jesen. Travniki so se zavili v rjavo-
zeleno barvo, v gozdovih pa je prevladovala zla-
to-rumena. Ko je torej prišla jesen, je pozvonilo v
Homanovi hiši zelo zgodaj, ob nenavadni uri. Erik
Bergen je prišel na Poljane.
Več dni je presedel brez oddiha pri pisalni
mizi in delal, delal. Ure in ure je pisal in roman
se je bližal svojem koncu. Prežet s srečo ustvar-
janja in poln nemira zaradi dela, ki bo zdaj pa
zdaj dozorelo, si je hotel privoščiti nekaj ur od-
dih, nekaj ur vedre, zlate svobode.
Ali bi šla gospa Kristina z njim?
Ali bi hotela z njim na izlet v tako toplo, tako
slikovito jesensko pokrajino?

Gospa Kristina se je za hip začudila. Takoj za
tem pa je bila vesela, nenavadno vesela in je pri-
volila. Hitro se je preoblekla in si nadela na svo-
je plave kite svoj lepi, beli klobuk. Služkinji je
še naročila to in ono, poklicala velikega bernar-
dineca in potem sta odšla.
Zavila sta skozi kostanjev drevored, kjer so
se igrali otroci in se veselili rdečkastih plodov, ki
so padali z dreves in se razpokali. Sonce je pri-
jetno grelo in sipalo zlate žarke skozi špranje med
vejevjem. Hitela sta dalje mimo pokopališča v živo,
rdečkasto mejo, mimo spokojnih njiv, čez polja,
vse naprej ob mirni reki. Če jo je kdo srečal, se je
zaustavil in gledal za njima.
Kakor melodija je zvenel njun smeh skozi
jasno ozračje. Zdelo se je, kakor da izžarevata
nekaj nenavadnega: Kristina je bila to jutro žu-
dovito lepa, Erik pa je stopal ob njej prožno in
zmagovito.
Pripovedoval ji je veselo zgodbo, drugo za
drugo. Bil je zgovoren, bolj kakor kdaj koli. Ka-
kor da bi hotel premagati nekaj, kar bi hotelo
bolj glasno govoriti kakor mogoče sonce, bolj
glasno kakor veter s svojo razposajenostjo in svo-
jo strastjo.
Užitek gledanja je bil sedaj, ko je gledala
Kristina svet skozi okno Bergenovih besed, dva-
krat večji. Presenečena ga je poslušala in se ču-
dila, kako vidi in gleda. Kako je užival pokrajino
v velikih obrobah in v vseh malih podrobnostih!
Koliko življenja je videl tod okoli, kako ga je
znal piti po svojih očeh!
Kristina mu je povedala, kaj je videl, ko je
priprl oči in jih zasenčil z dlanjo. Erik Bergen se
je začudil in ji pritrldil, da je uganila. Zazrl se je
v njen obraz, potem pa jo je vprašal, če pozna
pesmico »Oči, moja ljuba okenca...« Da, Kristina
jo pozna in jo zna na pamet.

Bergen se je zamislil. Nekaj časa je molčal,
potem pa je spregovoril:
»Nekoč so se hotela že omračiti, moja ljuba
okenca. Ne morete si misliti, kako me je skrbelo.
Kaj je bilo? V svoji delovni »obi sem dobil vne-
tje oči in potem sem bil nekaj tednov brez vida.«
Tiho je govoril o tem Erik Bergen in dodal:
»Ko sem ozdravil, sem jih tem bolj široko odprl
in tem bolj zavestno.«
Kakor fant od fare se je spet zagledal v
Kristino. Borila se je z vetrom, ki se je igral
z njenimi lasmi. Vsak las posebej se je svetlil
v zlatorumeni svetlobi.
V občutku obvladavanja je pričaral pisatelj
Bergen to uro. Sedaj pa, ko je stal ob njej, v
bližini tega ljubeza bitja, je komaj krotil utripe
svojega srca.
Poltiho, z nekim občutenim notranjim po-
udarkom je izpregovoril: »Gospa Kristina!«
Zdelo se je, kakor bi se hotel polopiti v tej
besedi.
Za hip ga je pogledala kakor srna, ki se boji.
Zvest in prisrčen izraz njegovih oči, izraz,
ki se mu je tudi v veselju poznala oložnost, ji
je vrnil zaupanje. Med njima se je prelivala še
nežnejša toplota, še nežnejše ugodje.
Ko sta prišla do krčme ob reki, uro hoda od-
daljene od Poljan, sta se zaustavila, da bi se
odpočila in použila južno. Sedla sta na klop pod
košato drevo. Na mizi so zadišale sočne breskve,
pa grozdje s tako debelimi in bohotnimi jago-
dami, da bi ga nosila sama Tizianova hči. Kaj
sta še imela na mizi? Kmečki kruh in dišeče
surovo maslo ter vrč kakor jantar rdečega ribez-
lovca. Se celo sonce je bilo veselo razkošnih sadov
zemlje, ki so ležali na mizi; božalo jih je v svo-
jimi žarkih in se kopalo v bujni rdečici vina.